

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Οι τρεις μορφές του αθλητισμού

- [Κωνσταντίνος Παντελής](#) ΑΥΓΗ 16.01.2016

Του Παντελή Κωνσταντίνου*

- **Άσκηση - άθληση για όλους, Αθλητισμός ψυχαγωγίας, Ανταγωνιστικός αθλητισμός**

Η έννοια του Αθλητισμού έχει **τριπλή** αναφορά ανάλογα με τον προσδιορισμό της χρήσης: ενεργητική ως **σωματική** δραστηριοποίηση, παθητική ως **ψυχαγωγία** και ανταγωνιστική ως **επίδοση** και υλική ανταπόδοση.

Στην πρώτη περίπτωση, ο σωστός όρος είναι "**Άθληση για όλους**", δηλαδή ενεργητική δραστηριοποίηση μέσω της χρήσης "Αθλημάτων", με **σκοπό** την υποστήριξη της κοινωνικής, ψυχολογικής και σωματικής κατάστασης των συμμετεχόντων. Ειδικότερα για πιο ολοκληρωμένη ερμηνεία του παραπάνω όρου θα ήταν η συμπλήρωσή του ως "**Άσκηση - Άθληση για όλους**", αφού πολλές φορές κάνουμε μόνο άσκηση, δηλαδή χωρίς χρήση αθλημάτων, αλλά με τον ίδιο όμως σκοπό.

Η οργάνωση τέτοιας μορφής στη χώρα μας έγινε για πρώτη φορά το 1982-83 από το υπουργείο Νέας Γενιάς και Αθλητισμού με την ονομασία **Μαζικός Λαϊκός Αθλητισμός** και περιελάμβανε προγράμματα άσκησης και άθλησης για όλες τις κοινωνικές ομάδες, ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου και σωματικών - πνευματικών ικανοτήτων - δυνατοτήτων.

Ήταν ένα δωρεάν πρόγραμμα και λειτουργούσε μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά με κεντρικό συντονισμό, έλεγχο και χρηματοδότηση, ως δραστηριότητα στον ελεύθερο χρόνο των πολιτών και με πολύ μεγάλη συμμετοχή, τουλάχιστον κατά την πρώτη δεκαετία της εφαρμογής του.

Με αντίστοιχη **φιλοσοφία** τέτοιου προγράμματος θα έπρεπε να είχε σχεδιαστεί ως συνέχεια με προσαρμογές στις κοινωνικές εξελίξεις και με βάση τη "διαφήμιση" που έγινε από την οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 η "Άσκηση και Άθληση για όλους". Δυστυχώς, τα αποτελέσματα της τελευταίας δεκαετίας δείχνουν την πλήρη απαξίωση μιας τέτοιας **θεσμικής οργάνωσης** του αθλητισμού, αφού όλα τα κόμματα και κυρίως τα "κυβερνητικά" αναφερόντουσαν προεκλογικά, αλλά στην περίοδο της θητείας τους, όπως συμβαίνει και σήμερα, απλά "**συνέχιζαν**" μια κακέκτυπη μορφή του παρελθόντος.

Η δεύτερη μορφή "**Αθλητισμού ψυχαγωγίας**", της παθητικής αναφοράς ως θεατές - φίλαθλοι, αλλά κυρίως ως παρατηρητές του μέσω της τεχνολογίας (τηλεόραση, Διαδίκτυο), έχει σήμερα τη μεγαλύτερη απήχηση και κυριαρχεί ως κοινωνική λειτουργία σε όλες τις ηλικίες.

Αυτό ερμηνεύεται ως αποτέλεσμα των κοινωνικοοικονομικών μεταβολών που έγιναν τα τελευταία χρόνια, λόγω της ανυπαρξίας "**Αθλητικής Παιδείας και κουλτούρας**" καθώς και της έλλειψης δωρεάν προγραμμάτων και εγκαταστάσεων για άσκηση - άθληση.

Η σοβαρότερη επίπτωση της μειωμένης ενεργητικής σωματικής δραστηριοποίησης φαίνεται από τους αυξητικούς δείκτες "**παχυσαρκίας**" της νέας γενιάς, από τη συχνότητα των "**βιαιοτήτων**" στο κοινωνικό, εκπαιδευτικό και αθλητικό περιβάλλον, αλλά και από τη μεγιστοποίηση των "**ψυχοσυναισθηματικών**" προβλημάτων στις ευάλωτες κοινωνικές πληθυσμιακές ομάδες.

Η τρίτη μορφή, του "**Ανταγωνιστικού αθλητισμού**", με αφετηρία το ερασιτεχνικό μέχρι την κατάληξη σε επίπεδο πρωταθλητισμού, δείχνει τη χειρίστη κατάσταση της παραγοντικής κατάπτωσης του αθλητισμού στη χώρα μας, με τη "**διαπλοκή - διαφθορά**" των εμπλεκομένων να έχει προσλάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις.

Οι διαχρονικές **νομοθετικές** προσπάθειες των κυβερνώντων του Αθλητισμού αποδείχτηκαν "**πομόλυγες**" αναφορές, αφού ούτε το φαινόμενο της "**σήψης**" αντιμετωπίζεται αλλά και με το πρόγραμμα "Άσκηση - Άθληση" των πολιτών να βρίσκεται σε μηδενικό ορόσημο χωρίς σχεδιασμό, οργάνωση και πολιτική βούληση.

Το τρίπτυχο της "**θεραπείας**" στηρίζεται στη βάση του στις διαχρονικές μελέτες και εμπειρίες που αφορούν **πρώτον** την αναδιοργάνωση της Άσκησης - Άθλησης" στην εκπαίδευση, με τη "διεύρυνση" της Φυσικής Αγωγής από "**δραστηριότητες**" που θα παρακινούν όλους τους μαθητές στη συμμετοχή, στοχεύοντας σε πολλαπλά οφέλη, ανεξάρτητα ικανοτήτων και δυνατοτήτων.

Δεύτερος στόχος, στη "διάχυση" της "**αθλητικής κουλτούρας**" στην κοινωνία ως δραστηριοποίηση ενεργητικής συμμετοχικότητας και αυτοοργανωτικής λειτουργίας στη γειτονιά και την τοπική κοινωνία. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με χρήση των δημόσιων χώρων και εγκαταστάσεων, όπου οι δράσεις θα αντανακλούν τα χαρακτηριστικά των ομάδων και την κάλυψη των προσδοκιών τους.

Τρίτος, στη δυνατότητα ενεργητικής παρουσίας στα "**Αθλητικά ανταγωνιστικά θεάματα**" με κίνητρα που θα ευνοούν την προσέλευση και όχι με όρους που την αποκλείουν, αλλά κυρίως με τη δυνατότητα συμμετοχής σε δημόσια προβολή τους για τους αδυνατούντες να τα παρακολουθήσουν.

Ο αθλητισμός είναι αναγκαίος ως "**πολιτισμική δραστηριότητα**" διαχρονικής ιστορικής αναφοράς για τη χώρα μας, αφενός με την παρουσία και των **τριών μορφών του** στην ελληνική κοινωνία, αφετέρου με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον, ως ωφέλεια για όλους και όχι ως εμπόρευμα με χρήσεις που δεν αντανακλούν το "**καλός καγαθός**".

* Ο Παντελής Κωνσταντινάκος είναι αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Στοίχημα και κοινωνική πραγματικότητα

12.01.2016, 14:58 | Ετικέτες: [κοινωνία](#), [παιχνίδια](#), [τζόγος](#), [φτώχεια](#)

Συντάκτης: Παντελής Κωνσταντινάκος*

Η «διάκριση» ως χαρακτηριστικό των κοινωνικών ομάδων αναφέρεται κυρίως στην κατοχή του πολιτισμικού κεφαλαίου, το οποίο επηρεάζει αναλόγως και ποικιλοτρόπως την επεξεργασία των έμφυτων αλλά και των προσλαμβανόμενων ερεθισμάτων.

Το παραπάνω συναρτάται με διαδικασίες και λειτουργίες, οι οποίες συντελούνται στο καθημερινό οικογενειακό, φιλικό, εκπαιδευτικό, εργασιακό και κοινωνικό περιβάλλον σε αναλογία της καταγωγής, ηλικίας, του μορφωτικού και οικονομικού κεφαλαίου, τα οποία οριοθετούν τον τρόπο και τη λήψη των αποφάσεων.

Η «διάκριση», στη θεωρητική της επιστημονική έκφραση, όπως αυτή καταγράφεται από τον Μπουρντιέ, οριοθετεί και κατηγοριοποιεί τα κοινωνικά στρώματα καθοριστικά και σε βαθμό που οι συμπεριφορές τους να είναι «προκαθορισμένες» ως αποτέλεσμα των «συνηθειών» της κοινωνικής αναφοράς που έχουν και ανήκουν.

Κάτι τέτοιο βάζει φραγμούς και πλαίσια σε ό,τι αφορά τις προσδοκίες κυρίως που έχουν οι νεότερες και ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες ως προς τα «θέλω», τα «μπορώ», τα «επιδιώκω», τα «απαιτώ», τα «ελπίζω» και άλλα πολλά ανάλογα προσωπικά χαρακτηριστικά που ορίζουν την ατομική και συλλογική παρουσία τους στην άμεση κοινωνική πραγματικότητα.

Ειδικότερα για τα ελληνικά δεδομένα και τη σχέση των κοινωνικών ομάδων με γεγονότα τα οποία προκαθορίζουν ή επηρεάζουν την καθημερινότητά τους, όπως είναι και η σημερινή κατάσταση «κρίσης», που δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί μόνο οικονομική, αλλά πολύ περισσότερο συμβολική στο πεδίο ταυτοποίησης της προσωπικής εικόνας που διαμορφώνεται και παρουσιάζεται.

Οι προσδοκίες είναι το «φως» της ελπίδας στην παρουσία των νέων, αφού μέσω αυτών λειτουργούν καθημερινά τόσο ως προς τον τομέα της ψυχαγωγίας όσο κυρίως και ως προς τις μελλοντικές αναμονές στα επαγγελματικά και κοινωνικά πλαίσια αναφοράς και καταξίωσής τους.

Η «εύκολη» διεκδίκηση νέας «κοινωνικής θέσης» μέσω της κινητικότητας που τόσο έντονα προβάλλουν τα ΜΜΕ και τα κοινωνικά δίκτυα και έχουν αναφορά στον χώρο του αθλητισμού επηρεάζει καθοριστικά τον τρόπο λειτουργίας τους αλλά και τις μελλοντικές προσδοκίες τους μέσα από την εικονική προσομοίωσή τους με τα συμβολικά πρότυπα.

Εμμεση σχέση αλλά καθοριστική είναι η κατοχή οικονομικού κεφαλαίου το οποίο θα επιτρέψει την εκπλήρωση των προσδοκιών τους, όπως αυτές διαμορφώνονται, με αποτέλεσμα να επιλέγουν γρήγορες και εύκολες λύσεις απόκτησης χρημάτων.

Ενας καθοριστικός και άμεσος τρόπος για «πλουτισμό» είναι τα στοιχηματικά παιχνίδια στον χώρο του αθλητισμού, στα οποία η συμμετοχή διευκολύνεται με πάμπολλους νόμιμους ή παράνομους τρόπους ανεξαρτήτως ηλικίας, κοινωνικής θέσης, επαγγέλματος και μόρφωσης.

Ο στοιχηματισμός λειτουργεί «εθιστικά» ειδικά στους νέους και στα ασθενέστερα κοινωνικά στρώματα που δεν έχουν ισχυρούς αμυντικούς μηχανισμούς αντιμετώπισης έναντι των διαφημιζόμενων και προβαλλόμενων συμβολισμών, όπως είναι τα αθλητικά πρότυπα μέσω των καταναλωτικών δυνατοτήτων και της κοινωνικής παρουσίας, εξουσίας και αναγνωρισιμότητας που απολαμβάνουν.

Η πρόσβαση στον αθλητικό στοιχηματισμό μέσω του ηλεκτρονικού διαύλου είναι εφικτή για τον καθένα σε βαθμό που η ανεξέλεγκτη «παράνομη» λειτουργία να υπερκαλύπτει την ελεγχόμενη νόμιμη, όπως αναφέρεται από τα στοιχεία ερευνών στην παγκόσμια αλλά και την ελληνική επικράτεια.

Η κοινωνική διάσταση του στοιχηματισμού δημιουργεί πολλαπλές επιπτώσεις, αφού το ποσοστό κάλυψης των προσδοκώμενων επιτυχιών είναι ελάχιστο έναντι των αποτυχιών που καλύπτει το μέγιστο μέρος από τους συμμετέχοντες «παίκτες», με αποτέλεσμα οι ατομικές και συλλογικές επιπτώσεις να είναι πάρα πολύ σημαντικές.

Ο ρόλος της πολιτείας, η οποία απλά «παρακολουθεί» χωρίς να εποπτεύει και να προλαμβάνει δραστηριότητες όπως είναι ο «ανεξέλεγκτος» νόμιμος και παράνομος στοιχηματισμός, έχει δημιουργήσει στην ελληνική κοινωνία, ειδικά στους νέους, ανεπανόρθωτες καταστάσεις παθογενειών οι οποίες αντανακλώνονται ως «κοινωνικό σύμπτωμα» επιδημιολογικού χαρακτήρα.

Η αθλητική επιστήμη και η εκπαίδευση πρέπει να λειτουργήσουν αποτρεπτικά στην επίδραση του «στοιχηματισμού» ως εθιστικού προτύπου αρνητικής διαμόρφωσης και επηρεασμού, ειδικότερα των νέων και των ασθενέστερων κοινωνικών ομάδων, με άμεσους και αποτελεσματικούς τρόπους, μέσα και εργαλεία ανάδειξης και αντιμετώπισης του φαινομένου.

* αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Η πολιτική των μεταπολιτευτικών κυβερνήσεων στον κρίσιμο τομέα της νέας γενιάς και σε ό,τι αφορά την παιδεία και αγωγή της ανέκαθεν υπήρξε πομφόλυγας, αφού διαχρονικά παρήγαγε μεγάλο αριθμό νόμων, αλλά ελάχιστες πολιτικές εφαρμογής.

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να «εκπαιδευτούν» οι νέες γενιές με σοβαρές ελλείψεις στον τομέα της γνώσης και των δεξιοτήτων, ειδικότερα στον σωματικό τομέα, κάτι που φαίνεται τόσο από τους αυξημένους δείκτες παχυσαρκίας, αλλά και από την έλλειψη κουλτούρας που αφορά την άσκηση και τον αθλητισμό.

Το αποτέλεσμα δε αυτό είναι τόσο έντονο τα τελευταία χρόνια, εφόσον για κάθε υπουργό Παιδείας και Αθλητισμού υπάρχει τουλάχιστον ένας νόμος και δεκάδες άλλες επιτροπές που «μελετούν» αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας και εφαρμογής των μέσων και περιεχομένων της εκπαίδευσης.

Η κατανόηση του φαινομένου ανάγεται στη χρηστική σημασία που εκπέμπεται στην κοινωνία για τον ρόλο των φυσικών δραστηριοτήτων, αφού δεν θεωρούνται ανάλογης σημασίας με την πνευματική εκπαίδευση, κυρίως ίσες με μορφωτικές αξίες αλλά και με προοπτική κάποιας επαγγελματικής εξασφάλισης.

Έτσι ο ρόλος της νεωτερικής ονοματολογίας της Γυμναστικής σε Φυσική Αγωγή στην εκπαίδευση, που συνοδεύτηκε με την ανάλογη θεωρητικοποίηση του περιεχομένου της, λειτούργησε ανασταλτικά στην ουσία της εφαρμοσμένης αθλητικής παιδείας.

Επίσης η παντελής αδιαφορία για σχεδιασμό και οργάνωση προγραμμάτων αθλητικών δραστηριοτήτων στην καθημερινότητα των κοινωνικών ομάδων των νέων, έχοντας τεράστιες ελλείψεις σε δημόσιες εγκαταστάσεις, ελαχιστοποίησε την ενεργητική συμμετοχή των.

Φυσικό επακόλουθο τέτοιας πολιτικής στην αθλητική παιδεία και την άσκηση των πολιτών, ειδικότερα στην περίοδο της κρίσης, είναι να υπάρχει αδυναμία των κοινωνικών ομάδων να ασχοληθούν με τη γύμνασή τους ως ουσιαστική αναγκαιότητα αλλά και ως μέσο συμπληρωματικής καθημερινής πληρότητας. Παρόλα αυτά που συμβαίνουν εδώ και δεκαετίες, βλέπουμε σήμερα μια ριζοσπαστική πολιτική της Αριστεράς, που ιδεολογικά τουλάχιστον θα έπρεπε να συμβαδίζει με τη φιλοσοφία μιας αθλητικής παιδείας και ενεργητικής δραστηριοποίησης, να αδιαφορεί απαξιώνοντάς την.

Οι λόγοι ανάγονται τόσο στην άγνοια και την έλλειψη σοβαρής ενασχόλησης με το γνωστικό πεδίο της παραγωγής πολιτικής αθλητικής παιδείας, κάτι που φάνηκε άμεσα με την κυβερνητική ανάληψη, όσο και στην αδυναμία στελέχωσης με εξειδικευμένο αθλητικό - επιστημονικό δυναμικό.

Ανέκαθεν ο χώρος της αθλητικής παιδείας ήταν για την πολιτική τομέας «φαινομενικής» παρεμβατικότητας, αφού θεωρείται ελάσσονος σημασίας για τους πολίτες, άρα και για τους υπεύθυνους κυβερνητικούς πολιτικούς στις αντίστοιχες υπουργικές καρέκλες.

Ο τομέας της αθλητικής παιδείας και αγωγής στην εκπαίδευση, αν και «αναβαθμίστηκε» με παραγωγή διδακτικών εγχειριδίων και περιεχομένων διδασκαλίας, στην πρακτική της όμως αποτελεσματικότητα παρέμεινε ως παρίας ενδιαφέροντος από τους διδασκόμενους.

Οι αιτίες ερμηνεύονται από την κοινωνική αναγωγή της Γυμναστικής ως δραστηριότητας προσωπικής επιλογής και αναγκαιότητας των νέων, όταν και όποτε θεωρηθεί ότι αυτή χρειάζεται είτε για την αισθητική, είτε για τη βελτίωση της υγείας των.

Αυτή η μορφή αθλητικής κουλτούρας μεταδίδεται διαχρονικά στις κοινωνικές ομάδες με αποτέλεσμα την ανυπαρξία απαίτησης δημόσιων και δωρεάν προγραμμάτων «Άσκησης – Άθλησης για Όλους» όπως υπήρξαν στο παρελθόν.

Ακόμη η έλλειψη αθλητικής αγωγής στις νεότερες γενιές φαίνεται στην αντιαθλητική συμπεριφορά και λειτουργία τους, κυρίως κατά την παθητική τους παρουσία ως φίλαθλοι – οπαδοί με αποτέλεσμα την αύξηση των φαινομένων βίας

Αντίθετα η μετέπειτα κοινωνική καταξίωση, με τα ανάλογα θετικά επακόλουθα που δίδονται στις αθλητικές διακρίσεις, επέδρασε στους «ολίγους» συμμετέχοντες «επαγγελματικά» στον αθλητισμό να χρησιμοποιούν κάθε έκνομο μέσο για την επίτευξη της επίδοσης και διάκρισης.

Έτσι κατά το παρελθόν γίναμε μάρτυρες των πολλών κρουσμάτων «ντόπινγκ», τα οποία συνεχίζονται ακόμη και σήμερα, με την Πολιτεία να εξαγγέλλει νέες «θεσμικές» παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Ο θεσμικός μαξιμαλισμός στην αθλητική παιδεία έχει λειτουργήσει ιδεοληπτικά κυρίως για τους πολιτικούς, ως μέσο αναφοράς της κυβερνητικής παρουσίας τους, και για τους πολίτες ως ένα ακόμη αδιάφορο μέτρο μη εφαρμόσιμης κατασταλτικής πολιτικής.

Τελικά η διαμόρφωση πολιτικής αθλητικής παιδείας τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην κοινωνία θα παραμένει ακόμη μια φορά πολιτικό ζητούμενο χωρίς να διαφαίνεται σημάδι ελπίδας και αισιοδοξίας στο παρόν, πολύ δε περισσότερο στο μέλλον.

* αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Αποψεις

Βία στην κοινωνία, βία στον αθλητισμό

25.11.2015, 10:52 | Ετικέτες: [βία](#), [αθλητισμός](#), [κοινωνία](#), [θρησκείες](#)

Συντάκτης: Παντελής Κωνσταντινάκος*

Η «τυφλή βία» με φυσικό τρόπο και μέσα σε κοινωνικούς χώρους κυρίως ψυχαγωγίας είναι η πλέον επικίνδυνη και πρακτικά μη ελέγξιμη αλλά και δύσκολα περιορίσιμη, πολύ δε περισσότερο προβλέψιμη, αφού οι συναθροίσεις σε δραστηριότητες αναψυχής είναι πολλαπλές και διάσπαρτες στον χώρο και στον χρόνο.

Αυτό το γνωρίζουν οι «δράστες» και γι' αυτό τον λόγο υπήρξε τέτοια οργάνωση χτυπημάτων όπως συνέβη τελευταία στο Παρίσι. Η προοπτική όμως μεγιστοποίησης του φαινομένου δείχνει ότι πρέπει να υπάρξει άμεση «αντίδοτη» τακτική αντιμετώπισης από τους μηχανισμούς κυρίως της πρόληψης αλλά και της καταστολής.

Δυστυχώς η φιλοσοφία της «κρατικής» αντίληψης για τον τρόπο διαχείρισης μαζικών μορφών βίας σε κοινωνικούς χώρους, είτε αυτές αφορούν σοβαρές ή απλές καταστάσεις, αλλά και σε χώρους ψυχαγωγίας, όπως είναι οι αθλητικές δραστηριότητες, δεν έχει αλλάξει, αν και τα χαρακτηριστικά των κοινωνικών ομάδων ειδικότερα των νέων προς αυτή τη κατεύθυνση έχουν διαφοροποιηθεί.

Η βία έχει κοινωνικά αίτια προέλευσης και σίγουρα η αθλητική συνδέεται με περιόδους κρίσεις όπως αυτή που βιώνει σήμερα η χώρα μας και καθώς φαίνεται ότι το πρόβλημα της βίας θα γενικευτεί και ειδικά η «τυφλή» μορφή της θα πρέπει να αντιμετωπίζεται άμεσα με πολύ πιο σύνθετο και αποτελεσματικό τρόπο.

Το ζητούμενο στις κοινωνικές διαστάσεις των φαινομένων βίας είναι να προσδιοριστούν τα ενδογενή χαρακτηριστικά της διαμόρφωσής της, καθώς και οι παράγοντες μεγιστοποίησης, έτσι ώστε να υπάρχει δυνατότητα στρατηγικής οργάνωσης, αφενός μεν πρόληψης αλλά και διαχείρισης στην προέλευσή της.

Η λογική της καταστολής της βίας κατά την εκδήλωσή της ή των μορφών της οργάνωσης για τον περιορισμό της δείχνει ότι ούτε αποτελεσματική υπήρξε, πολύ δε περισσότερο ελεγχόμενη, αφού η διάχυσή της σε περισσότερα κοινωνικά γεγονότα αποδεικνύει ότι έχει συνέχεια με πολύ πιο έντονα χαρακτηριστικά.

Το φαινόμενο της βίας ως μεταδιδόμενο γεγονός κυρίως από τις εικόνες των ηλεκτρονικών Μέσων Ενημέρωσης δημιουργεί «πεδία μάθησης» εικονικής πραγματικότητας, με αποτέλεσμα την αναπαραγωγή του ως «στάσεις», να λειτουργεί, δηλαδή, δυνητικά σε βάρος των αδύναμων πληθυσμιακών ομάδων.

Αυτό σημαίνει ότι χρησιμοποιείται η «ετικετοποίηση» συγκεκριμένων πολιτών κυρίως νέων με χαρακτηριστικά καταγωγής, φυλετικού και θρησκευτικού προσδιορισμού, καθώς και αναφορών σε συμπεριφορές οπαδών, με σκοπό τη στοχοποίησή τους, άρα τον εντοπισμό και τη δυνατότητα παρέμβασης για τη δημιουργία κατασταλτικού αποτελέσματος.

Κάτι τέτοιο δεν δείχνει να λειτουργεί ως τακτική διαχείρισης της κοινωνικής διάστασης της βίας είτε στη μορφή των «τυφλών» χτυπημάτων είτε κατά τις συγκρούσεις οπαδών σε αθλητικούς αγώνες, αφού και στη μια και στην άλλη περίπτωση δεν αντιμετωπίζεται ουσιαστικά το πρόβλημα, αλλά μετατίθεται και διαιωνίζεται ως υπαρκτή πραγματικότητα.

Βασικό χαρακτηριστικό της βίας είναι οι «συσσωρευμένες εντάσεις», οι οποίες δεν βρίσκουν διέξοδο εκτόνωσης στην καθημερινότητα των πολιτών, ειδικά των νέων, στους οποίους η φυσιολογική υπερδιέγερση των συναισθηματικών και σωματικών τους χαρακτηριστικών θα πρέπει να εξωτερικευτεί είτε δημιουργικά είτε συγκρουσιακά.

Με βάση την παραπάνω παρατήρηση θα πρέπει να διαμορφωθούν κοινωνικές λειτουργίες δημιουργικής εκτόνωσης των πολιτών, έτσι ώστε, αφενός να διοχετευτεί η ένταση, αφετέρου να επιτευχθεί η ατομική και συλλογική ικανοποίηση από τη συμμετοχή σε ευχάριστες δραστηριότητες όπως είναι οι αθλητικές – πολιτιστικές και αναψυχής.

Ένα τέτοιο πλαίσιο κοινωνικής παρέμβασης μπορεί άμεσα να λειτουργήσει τόσο στην εκπαίδευση όσο και κατά τον ελεύθερο χρόνο των κοινωνικών ομάδων, έτσι ώστε η δημιουργική έκφρασή τους σε συλλογικές πολιτισμικές δραστηριότητες, ανάλογα τα χαρακτηριστικά και τις προσδοκίες, να τους διαμορφώνει αποτελέσματα εκτόνωσης και ευχαρίστησης.

*αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Εκπαίδευση δια-μόρφωσης και δημιουργίας ή ...

<https://www.efsyn.gr/.../ekpaideysi-dia-morfosis-kai-di...>

Oct 21, 2015 - Η **εκπαίδευση** ως ο βασικός πυλώνας της παιδείας από το Σύνταγμα ... **Εκπαίδευση δια-μόρφωσης και δημιουργίας ή πυροτεχνημάτων;**

Είναι πλέον επιτακτική ανάγκη για μια «πολιτική πολιτισμικής αναγέννησης» στην εκπαίδευση, που η διάρκειά της θα είναι ανεξάρτητη από τα πρόσωπα Συντάκτης:, Παντελής Κωνσταντινάκος*

Η εκπαίδευση ως ο βασικός πυλώνας της παιδείας από το Σύνταγμα υποχρεούται στην παροχή γνώσεων, δεξιοτήτων και δραστηριοτήτων, φυσικών, πολιτιστικών και αναψυχής, έτσι ώστε να εκπληρούται η ολιστική δια-μόρφωση της «ανθρώπινης οντότητας».

Στο ερώτημα κατά πόσο συμβαίνουν τα παραπάνω θα απαντούσαμε ότι στο γνωστικό πεδίο εν μέρει μπορεί και να γίνεται, σε ό,τι αφορά όμως τις δεξιότητες και, πολύ περισσότερο, τις πολιτισμικές δραστηριότητες (αθλητισμού, πολιτισμού, αναψυχής), κάτι τέτοιο παραπέμπει σε λογική πυροτεχνημάτων.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις αθλητικές οι ώρες «απασχόλησης» των μαθητών στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής δεν παρέχουν κανενός είδους δημιουργικές δραστηριότητες, αφού οι σχολικές συνθήκες γενικότερα, αλλά και των εγκαταστάσεων-υποδομών, μοιάζουν με «αύλειους χώρους σωφρονιστικών καταστημάτων».

Ετσι, η άσκηση-άθληση των νέων, όπως και η πρόσφατη Πανελλήνια Ημέρα Αθλητισμού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, λειτουργούν σαν «χαμένος χρόνος» για τους πολλούς και μέσο «διάκρισης των ολίγων ικανών» στο αποτέλεσμα του θεάματος και όχι της συμμετοχής.

Σε ό,τι αφορά το πολιτιστικό πεδίο και αυτό της αναψυχής της δημόσιας εκπαίδευσης γενική εκτίμηση είναι ότι υπάρχει «πενία» δημιουργικών δράσεων, απουσιάζουν παντελώς τόσο ως φιλοσοφία όσο και ως οργάνωση, αφού δεν υπάρχουν ανάλογοι σχεδιασμοί, πολύ δε περισσότερο «πολιτικές δια-μόρφωσής» τους.

Είναι αξιοσημείωτο πως νέοι ριζοσπάστες πολιτικοί στην Παιδεία και τον Αθλητισμό δεν αντιλήφθηκαν στους λίγους μήνες της διακυβέρνησής τους τη στρέβλωση της εκπαίδευσης σε ένα τόσο σημαντικό μέρος που αφορά την «πολιτισμική δια-μόρφωση» της νέας γενιάς και το «διατηρούν» ακόμα.

Φυσικά και δεν είναι εύκολο οι πολιτικοί προϊστάμενοι των αντίστοιχων υπουργείων να είναι γνώστες τέτοιων «λεπτομερειών», αλλά γι' αυτό υπάρχουν οι επιστημονικοί σύμβουλοι που θα έπρεπε να τους ενημερώνουν, καθώς και τα κομματικά στελέχη του Τομέα Παιδείας και Αθλητισμού, τα οποία όφειλαν να είχαν επεξεργαστεί προτάσεις-προγράμματα.

Οι πολιτισμικές δραστηριότητες στην εκπαίδευση πρέπει -και επιβάλλεται- να «σχεδιαστούν» στη βάση της ωσμωτικής μύησης των νέων, σε αναλογία της σημερινής κοινωνικής ελληνικής πραγματικότητας, όπου οι αθλητικές, πολιτιστικές και αναψυχής λειτουργίες να αποτελούν ισοδύναμα και όχι συμπληρωματικά στοιχεία γνώσεων και βίωσης.

Ένα τέτοιο πλαίσιο αρχών, μεθόδων και περιεχομένων γνώσεων, δεξιοτήτων και πολιτισμικών δραστηριοτήτων στην εκπαίδευση είναι το ζητούμενο, αλλά μέσω ιδεών και προτάσεων από μελέτες και εφαρμογές οι οποίες μπορούν να κατευθύνουν αξιόπιστα τη νέα γενιά μακριά από την «κρίση και την έλλειψη οραμάτων».

Ενα πεδίο «μόρφωσης» με φαντασία και δημιουργικότητα, έξω από τα στεία και δομικά αναλυτικά προγράμματα, βιβλία και περιεχόμενα που εξυπηρετούν την «αδιοτελή εμπορία» της παιδείας τόσο στον δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα, όπου ο «κράχτης» των πολιτισμικών δραστηριοτήτων (αθλητισμού, πολιτισμού, αναψυχής) προβάλλεται ως η ποιοτική υπεροχή της έναντι της δημόσιας εκπαίδευσης.

Τελικά μπορεί να υπάρξει «εθνική πολιτική εκπαίδευσης», η οποία θα είναι «ισότιμη» για όλη τη νέα γενιά χωρίς «διακρίσεις» κάθε μορφής και προέλευσης και στην οποία η συμμετοχή θα αποτελεί το στοιχείο της δημιουργικής ευχαρίστησης χωρίς «υποχρέωση» των τύπων αλλά με ουσιαστική απολαβή ως αποτέλεσμα της;

Μια τέτοια «πολιτική» στην εκπαίδευση θα ήταν δυνατόν να λειτουργήσει εφόσον η οραματική αναφορά αποκοπεί από την «ιδεολογική προκατάληψη» που τη συνδέει με τα κομματικά δομικά και συστημικά αγκυλώματα των στελεχών της και συνδεθεί με «ανεξάρτητους» μελετητές που ήδη έχουν προτάξει ανάλογα εγχειρήματα.

Είναι πλέον επιτακτική ανάγκη για μια «πολιτική πολιτισμικής αναγέννησης» στην εκπαίδευση, που η διάρκειά της θα είναι ανεξάρτητη από τα πρόσωπα, έτσι ώστε ο «πειραματισμός» μέσα από την εφαρμογή να αποτελέσει το επιστημονικό επισφράγισμα μιας ποιοτικής αναφοράς για το μέλλον της νέας γενιάς.

*αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

«Κομματική τηλεμαχία και πολιτική λεξιπενία»

16.09.2015, 10:24 | Ετικέτες: [πολιτική](#), [φιλοσοφία](#), [τηλεόραση](#), [κοινωνία](#)

Συντάκτης: Παντελής Κωνσταντινάκος*

Όσοι κατορθώσαμε να αντέξουμε την οπτικοακουστική «βάνδαλη και λεξιπένητη τηλεμαχία» των πολιτικών αρχηγών την πρώτη φορά αλλά και των δύο ξεχωριστά τη δεύτερη, έχουμε πλέον πεισθεί για την έλλειψη του πολιτικού λόγου και την αντικατάστασή του από την κομματική ιδεοπάθεια.

Σ' αυτές τις τηλεμαχίες παρακολούθησαμε την αντιφατική παρουσία προσώπων, λόγων και προτάσεων οι οποίες χρονικά και τοπικά παρουσιάζονται μεταλλασσόμενες ανάλογα με την προσωπική, συντεχνιακή και κομματική αναγκαιότητα, χωρίς να φοβούνται για τη νέμεσιν από την ύβριν που προκαλούν.

Δυστυχώς θεωρούμεθα οι πολίτες «μη έλλογα άτομα» έχοντας χάσει τον ρόλο και τη λειτουργία που μας αναλογεί, αφού τα κόμματα ως μόνα υποκατάστατα της κοινωνικής πραγματικότητας αρνούνται να δεχτούν την όποια διαφορετική προσέγγιση των πεπραγμένων τους ως να μην είναι τα κύτταρα της δημοκρατικής αναφοράς της κοινωνίας.

Τελικά τα υπαρξιακά ερωτήματα για τον ρόλο των πολιτών και την κοινωνική τους παρουσία θα απαντηθούν μόνο μέσα από τις προσδοκώμενες δυνατότητες που παρέχει η εκάστοτε εκλογική διαδικασία μέσω της ψήφου.

Ομως δεν μπορεί στην εποχή της μετανεωτερικής τεχνοκρατίας της επικοινωνίας και πληροφορίας να μην μπορούμε οι πολίτες και οι συλλογικότητες να αντιδράσουμε, αφού όλοι κατανοούμε την «κομματοκρατία ως κλεπτοκρατία» ελπίδων και προσδοκιών νέων αλλά και παλαιότερων γενεών.

Σίγουρα υπάρχουν λύσεις και τρόποι αντιμετώπισης όλων όσα συμβαίνουν γύρω μας, κυρίως με την πολιτική «κομματοκρατία», όπου μεταλλάσσονται πρόσωπα και σχηματισμοί, ως να μην υπόκεινται σε ιδεολογικές και ηθικές περιοριστικές αναφορές.

Είναι πλέον επιτακτική ανάγκη να αντιδράσουμε απέναντι στις συντεχνιακές «κομματοκρατίες», αδειανές από ιδεολογίες και προγραμματικές στρατηγικές, με νέες συλλογικότητες οι οποίες θα οριοθετήσουν και θα περιχαρακώσουν τα πλαίσια της κοινωνικής τους αναφοράς ως πολιτικοί οργανισμοί.

Φυσικά δεν αναζητούμε συμπληρωματικούς κομματικούς μηχανισμούς με νεωτερικά ιδεολογήματα που θα μας παρέχουν πολιτική κάλυψη, αλλά κοινωνικές συλλογικότητες αμεσοδημοκρατικής αναφοράς και λειτουργίας που θα μπορούν να ενσωματώνουν τις διαφορετικότητες και να τις μεταλλάσσουν σε δημιουργικές κοινωνικές δράσεις.

Κάτι τέτοιο μπορεί να προκύψει όταν η «διανόηση» και η «λαϊκή» σοφία πορευτούν μαζί χωρίς οριοθετήσεις και κατατάξεις οι οποίες λειτουργούν ως μορφές «διάκρισης» εις βάρος φυσικά των «αδυνάτων».

Μια τέτοια προσπάθεια μπορεί με μεθοδολογικά τεχνολογικά εργαλεία να διαμορφώσει δομικές συλλογικότητες πανελλαδικής εμβέλειας, οι οποίες θα εμβολίσουν τις παραδοσιακές «κομματοκρατίες» και θα τις αποκόψουν από τον ομφάλιο λώρο της λαϊκής πλειοψηφίας.

Σίγουρα χρειάζεται αγώνας για να πεισθούν πρώτα οι νέοι που είναι τεχνολογικά ενήμεροι και στη συνέχεια οι ίδιοι να γίνουν μεταδότες της νέας αμεσοδημοκρατικής πολιτικής αναφοράς, ως το μέσο και εργαλείο που θα κατακτήσει την εξουσία και θα τη χρησιμοποιήσει προς το συμφέρον των λαϊκών πλειοψηφιών.

Σ' αυτό το εγχείρημα η «διανόηση» δεν πρέπει να λείπει ούτε να κρύβεται πίσω από τα συντεχνιακά ή προσωπικά οφέλη που διαχρονικά εξαργυρώνει προσφέροντας τις υπηρεσίες της στις εκάστοτε «κομματοκρατίες», ανεξαρτήτως της ηθικής και ιδεολογικής τους καθαρότητας.

Είναι κρίσιμες οι περιστάσεις για την πατρίδα όπου η κοινωνικοοικονομική κρίση ακόμα δεν έχει φανεί στο πραγματικό της μέγεθος, γι' αυτό πρέπει να δράσουμε άμεσα, πριν ο χρόνος και οι συνθήκες στην ευρύτερη γεωπολιτική περιοχή μας διαμορφώσουν μη αναστρέψιμες καταστάσεις.

*αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ 29/6/2015

Συστημική βία στην ελληνική πραγματικότητα 29.06.2015, 12:18 |

Συντάκτης: Παντελής Κωνσταντινάκος*

Η «συστημική βία» με τις διαφορετικές μορφές και εκφάνσεις, όπως της δομικής, σωματικής, συναισθηματικής, επικοινωνιακής και λανθάνουσας, δημιουργεί και χαλιναγωγεί μαζικές και συλλογικές αναφορές με στόχο τον έλεγχο των πολιτών και την εξουσία της κοινωνίας μέσω του φόβου και της αδυναμίας αντιμετώπισής του.

Η κυρίαρχη «δομική βία» των κρατικών θεσμών επηρεασμού και ελέγχου των κοινωνικών ομάδων, κυρίως της νέας γενιάς, μέσω της «καταπίεσης και της αποτροπής» σε κάθε δυνατότητα «ελευθεριακής» έκφρασης και αναφοράς, δηλώνει την πραγματικότητα του «αόρατου» ισχυρού στον υπαρκτό «ανίσχυρο», χωρίς ανάγκη αιτιολόγησης των πράξεων.

Η «βία της συστημικής γραφειοκρατίας», που χειραγωγεί το άτομο ως αποκομμένο μέλος της κοινωνικής συλλογικότητας, είναι μια άλλη διάστασή της, όπου στην καθημερινότητα των πολιτών, ανεξέλεγκτη και εξουσιαστική, τους υποτάσσει μέσω της εξουθένωσής τους στα δαιδαλώδη γρανάζια της.

Η «αναπαραστατική βία» ως «υφέρπουσα της συστημικής δομικής» στην ελληνική κοινωνία είναι πιο επικίνδυνη, αφού δημιουργεί αιτιατούς συνειρμούς ψυχοπαθολογικής επίδρασης στα άτομα κυρίως με χαμηλή «παιδευτική κουλτούρα», με αποτέλεσμα την αδυναμία ερμηνείας και κατανόησης, άρα και μη δυνατότητα τρόπων και μέσων άμυνας και αντιμετώπισης.

Τέτοια μορφή «βίας» στην καθημερινότητα των πολιτών διαχέεται κυρίως από τα ηλεκτρονικά ΜΜΕ, αλλά και από τα κοινωνικά δίκτυα για τους νέους και είναι η πλέον αποκρουστική, αφού η οικονομική συγκυρία τα έχει αναγάγει σε μέσα διαχείρισης του «χρόνου» της ενημέρωσης αλλά και της ψυχαγωγίας – χαλάρωσης των πολιτών.

Ειδικότερα το τελευταίο διάστημα με την «κοινωνικο-οικονομική κρίση» και τη «διαπραγματευτική προσπάθεια» απεγκλωβισμού που κάνει η παρούσα κυβέρνηση, τα συστημικά ΜΜΕ χρησιμοποιούν εναντίον της έναν «βίαιο και προπαγανδιστικό-καταστροφικό» λόγο ως η πεντάμηνη παρουσία της να είναι η πηγή όλων των χρόνιων προβλημάτων της χώρας.

Τελικά η βία με την ερμηνευτική διάσταση της κατανόησης της ατομικής αλλά και συλλογικής ψυχοσωματικής και πνευματικής πίεσης, που δεν επιτρέπει τη «χαλάρωση χρονικών στιγμών» αναγκαίων και επιβαλλόμενων για την ύπαρξη ισορροπίας στους πολίτες, πως μπορεί να αντιμετωπιστεί;

Ερώτημα φιλοσοφικού, εκλαϊκευμένου ή επιστημονικού λόγου με αναζήτηση ερμηνείας στους «ειδικούς» της ψυχανάλυσης, που τείνει να θεωρείται πλέον και στη χώρα μας αναγκαιότητα για τον οιονδήποτε αδυνατεί να «αποδεχτεί» την υπάρχουσα ή υποβάλλουσα κατάσταση της παρούσας ή μελλοντικής κοινωνικής πραγματικότητας.

Σημειολογικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι «ρομαντικοί αντιεξουσιαστές» ή και κάποιες «ομάδες αντιδρώντων» που έχοντας αποβάλει τον φόβο σε κάθε μορφή βίας, από όπου και εάν προέρχεται, αντιτίθενται δυναμικά με κάθε τρόπο και μέσο επιβεβαιώνοντας και νομιμοποιώντας έτσι την παρουσία της.

Υπάρχουν φυσικά και οι «διαφεύγοντες τη βία» με την αναζήτηση του εναλλακτικού και διαφορετικού, όπου μπορούν και μινούνται στην άλλη διάσταση της παιδείας και της πραγματικής χαλάρωσης, μέσω της συλλογικότητας της επιλεκτικής παρέας, επιμένοντας να τρυγούν από την απλότητα της απόλαυσης της νοητικής και σαρκικής ανάτασης και αναψυχής.

Το προσδοκώμενο λοιπόν για καθέναν ατομικά αλλά και για τις συλλογικότητες, συγκυριακές ή μόνιμες, θα πρέπει να είναι η διερεύνηση και δημιουργία ποιοτικών δράσεων, οι οποίες θα αλληλοϋποστηρίζουν και θα μετατρέπουν τις «αδυναμίες και τους φόβους στη βία» σε δυναμικές «ψυχοσωματικής αναγέννησης».

Κάπως έτσι μπορούμε να επιβιώσουμε στην καθημερινότητα της επιβαλλόμενης «συστημικής ή αναπαραστατικής βίας», λειτουργώντας με αλληλεγγύη, ανατροφοδοτικά και συμπληρωματικά ο ένας για τον άλλον ως πολίτες που διαισθανόμαστε το «κοινό χρέος» της ύπαρξής μας.

* αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Η πολιτική και ο αθλητισμός είναι δύο κοινωνικές λειτουργίες οι οποίες συνυπάρχουν, αλληλοϋποστηρίζονται και αλληλοευεργετούνται ως αποτέλεσμα των κοινών συμφερόντων και εξυπηρετήσεων που τους παρέχουν τα εμπλεκόμενα άτομα στην κοινή σχέση ως προς τους στόχους και την επίτευξή τους.

Τα παραδείγματα διεθνώς και εντός της χώρας πολλά και διαχρονικά, με πρόσωπα να έχουν υποδυθεί και τους δύο ρόλους, δηλαδή του αθλητή-παράγοντα του αθλητισμού και του πολιτικού ως «φυσική συνέχεια» από τον πρώτο στον δεύτερο και το αντίθετο.

Η συνέχεια της «ταύτισης συμφερόντων» δεν σταματάει ούτε και σήμερα, αφού τα δείγματα αναφοράς στον αθλητισμό, όπως το «γηπεδικό» στην ΑΕΚ, το θεσμικό πλαίσιο της ΕΠΟ, αλλά και της πολιτικής στις δημοτικές εκλογές κυρίως σε Πειραιά και Βόλο, μπορούν να ορίσουν την άμεση αλληλεξάρτησή τους.

Ενδεικτικό σημείο της σχέσης εμπλοκής του αθλητισμού με την πολιτική εμφανίζεται στο διεθνές επίπεδο όπου η κοινή συμπόρευση καθώς και η διαπλοκή τους έχει φτάσει σε ανεξέλεγκτο επίπεδο, όπως δείχνουν τα πρόσφατα γεγονότα στη FIFA αλλά και στους άλλους αθλητικούς διεθνείς οργανισμούς.

Φυσικά, η ελληνική αθλητική πραγματικότητα και η εγχώρια πολιτική δεν λείπουν ούτε στα διεθνή ούτε και στα εντός της επικράτειας συμβαίνοντα, αφού πρόσωπα του αθλητισμού αλλά και της πολιτικής συνυπάρχουν σε όλες τις αναφερόμενες καταστάσεις με «οσμές» ή και ενδείξεις άμεσης διαπλοκής τους.

Πώς και γιατί το φαινόμενο στην ελληνική και διεθνή πραγματικότητα έλαβε τέτοιες διαστάσεις, δεν είναι εύκολο να αναλυθεί σε λίγες γραμμές. Απλώς, αναζητώντας πρωτίστως την αιτιατή καταβολή των συμβαινόντων βλέπουμε το κοινό στοιχείο τους που είναι το «χρήμα» και η «δημοσιότητα», ως τροφοδοτικοί μηχανισμοί διαπλοκής του αθλητισμού και της πολιτικής.

Στην Ελλάδα, από τη μεταπολίτευση και μετά, άρχισε να διαπλέκεται ο αθλητισμός με την πολιτική, διαμορφώνοντας συγγενή πεδία μέσω της κινητικότητας των στελεχών προς τη μία ή την άλλη πλευρά, δημιουργώντας έτσι το κατάλληλο περιβάλλον για την εξυπηρέτηση των κομματικών, οικονομικών και προσωπικών συμφερόντων.

Δείγμα τέτοιου είδους εμπλοκής του αθλητισμού και της πολιτικής εμφανίζεται σε μία διαχρονικότητα τριακονταετίας στη χώρα μας, όπου τα ίδια πρόσωπα και από τους δύο θεσμούς συνυπάρχουν με αγαστή σύμπλευση ανεξάρτητα της κομματικής-κυβερνητικής αλλαγής όταν αυτή συνέβη.

Επίσης και στο διεθνές αθλητικό γίνεσθαι πολλά ελληνικά στελέχη μετακινήθηκαν με άμεση κομματική στήριξη, έτσι ώστε η εγχώρια πολιτική να έχει προσβασιμότητα μέσω αυτών σε αποφάσεις χρήσιμες στην κατεύθυνση της διαχείρισης κυρίως της «οπαδικής-φιλαθλητικής πελατείας».

Η δικαστική εμπλοκή στον χώρο του αθλητισμού στη χώρα μας αλλά και διεθνώς έχει αρχίσει να ξετυλίγει το κουβάρι της διαπλοκής, εμφανίζοντας την άμεση σχέση τους κυρίως στη «διακίνηση-ξέπλυμα χρημάτων» αλλά και αποφάσεων που αφορούν ανάθεση μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων με εμφανή οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα.

Είναι δύσκολο στην ελληνική πολιτική-κομματική κατάσταση με τα στελέχη τους που αναζητούν την εύκολη «πελατεία» στον χώρο του αθλητισμού να γίνει «κάθαρση», αφού δικά τους «πρόσωπα» είναι άμεσα εμπλεκόμενα με τους διοικούντες τον ελληνικό αθλητισμό ως αλληλοσυμπληρούμενος τροφοδοτικός διαχρονικός μηχανισμός

Εκτιμούμε ότι τα θεσμικά πλαίσια που θα διαμόρφωναν περιορισμούς της διαπλοκής στον χώρο του αθλητισμού και της πολιτικής με αμφότερη κάθαρση των υπαρχουσών δομών τους, μπορούν να βρεθούν στη δημιουργία ανεξάρτητων αρχών διακομματικής έγκρισης με πλήρη ελευθερία πρόσβασης και ελέγχου σε κάθε επίπεδο.

Επίσης η εναλλαγή και ο περιορισμός της θητείας σε όργανα και διοικήσεις του αθλητισμού, καθώς και ο περιορισμός της άμεσης εμπλοκής πολιτικών στελεχών σε αντίστοιχες αθλητικές θέσεις, θα μπορούσαν να εξαλείψουν το φαινόμενο της διαπλοκής των δύο θεσμών.

Η σημερινή κυβέρνηση μιας αριστερής ριζοσπαστικής ιδεολογίας έχει χρέος και υποχρέωση να ξεκινήσει μια τέτοια προσπάθεια, χωρίς να φοβάται το πολιτικό κόστος, που σίγουρα θα είναι μεγάλο, αφού και στον δικό της χώρο «ενδείξεις για διαφαινόμενη διαπλοκή» αθλητικών και πολιτικών στελεχών της έχουν αρχίσει να διαφαίνονται.

* αναπληρωτής καθηγητής Κοινωνιολογίας του Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Πρόληψη της βίας στην κοινωνία|

25.04.2015 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΑΥΓΗ Του Παντελή Κωνσταντινάκου*

Η "βία" είναι ένας όρος ο οποίος ερμηνεύει την "αρνητική επίδραση" που ασκεί σε σωματικό, συναισθηματικό και επικοινωνιακό επίπεδο της έκφρασής της και δηλώνει με την παρουσία της ότι διαμορφώνει και οριοθετεί το πραγματικό αποτέλεσμα της υπεροχής του ισχυρού στον αδύνατο.

Η νοηματοδότηση της βίας δεν διαφοροποιεί την ποσοτική ή ποιοτική της δράση, καθώς και τον χώρο που εφαρμόζεται, είτε στο γενικό επίπεδο της κοινωνίας είτε στους ειδικούς θεσμούς, όπως είναι η εκπαίδευση και ο αθλητισμός.

Η "βία" έχει διαχρονική αναφορά στις πρωτόγονες έως τις νεωτερικές κοινωνίες με ίδια και επάλληλα χαρακτηριστικά, αφού οι αιτίες και οι αφορμές πρόκλησής της ήταν και παραμένουν υπαρκτές σε κάθε ανθρώπινη συλλογικότητα, ανεξάρτητα από την ταξική - διαστρωματική της διαμόρφωση.

Η ερμηνεία της "βίας" ως κοινωνικού φαινομένου με ενδογενή χαρακτηριστικά απαιτεί την ανάλυση των εκάστοτε συντελούμενων γεγονότων που αποτελούν απότοκα των καταβολών τους, και πρέπει να προσδιορίζονται από την πολιτισμική αναφορά των ατόμων που συμμετέχουν είτε ως θύματα είτε ως θύτες.

Επιπλέον οι ερμηνευτικές προσεγγίσεις του φαινομένου της "βίας", ως εκφάνσεις που θα έχουν σκοπό την επάλληλη διαμόρφωση ανάλογων μορφών δικαιοδοτικών μηχανισμών αντιμετώπισης, απλά θα λειτουργούν ως το "περί δικαίου αίσθημα" αναφοράς για να αιτιολογούν την παρουσία της.

Η "βία" στην κοινωνία είναι απόλυτα συνδεδεμένη με τους κανόνες κοινωνικοποίησης των μελών της από τους άτυπους και τυπικούς μηχανισμούς, μέσω των οποίων γίνεται η προσπάθεια ενσωμάτωσης και αποδοχής της κατανόησης της διαφορετικότητας εξαιτίας του ότι η προέλευσή της οφείλεται σε ποικιλία κληρονομικών, μορφωτικών και οικονομικών παραγόντων.

Αυτές οι "διαφορετικότητες" είναι που σε μεγάλο βαθμό διαμορφώνουν τις αιτιατές αναφορές προέλευσης της "βίας" από τον πρωτογενή πυρήνα γέννησής της, συνεπώς αποτελεί και μια γνώση που θα έπρεπε να λειτουργήσει με ανάλογο αποτρεπτικό μηχανισμό για την αντιμετώπισή της.

Οι διαχρονικές μελέτες για το φαινόμενο της "βίας" στην κοινωνία, στην εκπαίδευση και στον αθλητισμό απλώς καταγράφουν και αναδεικνύουν την παρουσία της ως "αναγκαιότητα", άρα και ως στερεοτυπικά αντιμετωπιζόμενη, αφού είναι κομμάτι της ανθρώπινης κοινωνικής πραγματικότητας.

Αναγνωρίζοντας τις γενεσιουργές αιτίες της "βίας" με καταβολές που εστιάζονται στο "διαφορετικό", άρα και μη ενσωματωμένο στους κανόνες που διαμορφώνονται "από τους ισχυρούς για τους ανίσχυρους", ίσως θα μπορούσαμε να ορίσουμε βασικούς άξονες πρόληψης και αντιμετώπισής της.

Η εκπαίδευση, όπως και ο αθλητισμός, είναι κοινωνικοί θεσμοί που έχουν τη δυναμική ανάπτυξης αμυντικών μηχανισμών με στόχο την αποτροπή φαινομένων "βίας" ανεξαρτήτως των αιτιών και των αφορμών δημιουργίας της, γι' αυτό θα πρέπει να επενδύσουμε σε εναλλακτικές μορφές δράσεων που δύνανται να λειτουργήσουν αποτρεπτικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Μια τέτοια εξέλιξη αφορά τις πολιτισμικές δράσεις που έχουν τόσο η εκπαίδευση όσο και ο αθλητισμός μέσω των βιωματικών τους εφαρμογών στους νέους, ως μέλη συλλογικοτήτων χωρίς διακρίσεις και διαχωρισμούς λόγω καταγωγής, φύλου, φυλής και ψυχοσωματικών ιδιαιτεροτήτων.

Τέτοιες πολιτισμικές δραστηριότητες βιωματικών εφαρμογών πνευματικών, συναισθηματικών και σωματικών εκφάνσεων θα επιτρέπουν σε όλους τους συμμετέχοντες να έχουν την προσωπική τους δημιουργία και έκφραση ικανοποίησης χωρίς περιορισμούς, εξαιρέσεις και αναδείξεις ανωτεροτήτων.

Η ατομική δημιουργική ικανοποίηση μέσω της εκπαίδευσης και του αθλητισμού μπορεί να διαμορφώσει τον απαιτούμενο αμυντικό μηχανισμό πρόληψης και καταπολέμησης της παραγόμενης "βίας" των νέων, ειδικότερα στις χαμηλές στρωματώσεις που "καταπιέζονται" περισσότερο σε κοινωνικές περιόδους κρίσης, όπως συμβαίνει σήμερα στη χώρα μας.

* Ο Παντελής Κωνσταντίνος είναι αναπληρωτής καθηγητής

Στρατηγικός σχεδιασμός διαχείρισης της βίας στον αθλητισμό

[Κωνσταντίνος Παντελής](#) | 07.04.2015 Του Παντελή ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΚΟΥ*

Φιλοσοφία του στρατηγικού σχεδιασμού είναι η αναβάθμιση των προσφερομένων υπηρεσιών πρόληψης και αντιμετώπισης βιαιοτήτων πριν, κατά και μετά τους αθλητικούς αγώνες, ειδικότερα στον τομέα των οργανωμένων "ραντεβού", τις οπαδικές συμπλοκές και τη δημιουργία επεισοδίων.

Σκοπός του στρατηγικού σχεδιασμού είναι μέσα από τη διαχείριση όλων των μορφών και δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των βιαιοτήτων να δοθεί η δυνατότητα στους θεσμικούς φορείς να λειτουργήσουν αποτρεπτικά στα γεγονότα "βιαιοτήτων" εν τη γενέσει τους.

Μεθοδολογικά ο στρατηγικός σχεδιασμός θα προβλέπει τον ενιαίο συντονισμό της οργάνωσης και διαχείρισης των δράσεων από το υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού και το Προστασίας του Πολίτη, αλλά και με δυνατότητα αποκέντρωσης ανάλογων δράσεων στις περιφερειακές και νομαρχιακές αντίστοιχες υπηρεσίες. Στην οργάνωση και διαχείριση εντάσσονται οι ομάδες συντονισμού του ανθρώπινου δυναμικού, οι φορείς εμπλοκής στις αθλητικές εκδηλώσεις και οι εγκαταστάσεις. Επίσης σε αυτήν εμπίπτει ο συστηματικός έλεγχος όλων των αθλητικών χώρων, σε συνέργεια με τις Περιφερειακές και Τοπικές Αυτοδιοικήσεις, και για τους οποίους θα πρέπει να εξασφαλίζονται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις λειτουργίας των.

Δράσεις του σχεδιασμού αποτελούν τα μέτρα που αποσκοπούν στη διαχειριστική πρόληψη και αντιμετώπιση των βιαιοτήτων στους αγώνες των αθλητικών ομοσπονδιών και ενώσεων σε όλα τα ομαδικά αγωνίσματα ποδοσφαίρου, μπάσκετ, βόλεϊ, χάντ-μπολ και πόλο, καθώς και στις μεγάλες αθλητικές εκδηλώσεις. Ο σχεδιασμός της οργάνωσης και διαχείρισης προβλέπει κεντρικό, αυτόνομο ή και συνδυαστικό προγραμματισμό μεταξύ των υπουργείων, των Ομοσπονδιών και Ενώσεων, της Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης όπως και άλλων δημόσιων και ιδιωτικών φορέων.

Ειδικότερα για την αντιμετώπιση της βίας στον αθλητισμό προτείνεται να δημιουργηθεί: Ανεξάρτητη Αρχή Διαχείρισης Βιαιοτήτων στον Αθλητισμό, που απαρτίζεται από ειδικούς επιστήμονες. Εναλλακτικά, μπορεί να δημιουργηθεί μικτή επιτροπή από εμπλεκόμενα υπουργεία και φορείς, η οποία θα έχει θεσμική αυτονομία.

Η αρχή - επιτροπή θα έχει ως αποστολή:

* Να συλλέγει πληροφορίες και στοιχεία, να βρίσκεται σε διαρκή επαφή και συνεργασία με Αστυνομία, ΕΠΟ, Σούπερ Λίγκα, ΕΠΑΕ, ΠΑΕ, Νομαρχιακές Ενώσεις Ποδοσφαίρου, Ένωση Διαιτητών, Ομοσπονδία Φιλάθλων Ελλάδας, Σύνδεσμο Αθλητικών Δημοσιογράφων, ΠΣΑΠ, ΑΣΕΑΔ, Αθλητικό Εισαγγελέα, ΕΟΕ ΚΑΕ και αθλητικές ομοσπονδίες όλων των αθλημάτων που διεξάγονται πρωταθλήματα.

* Να βρίσκεται σε διαρκή επαφή με FIFA, UEFA και αντίστοιχες υπηρεσίες των ευρωπαϊκών χωρών.

* Να δημιουργεί Μητρώο Ατόμων, που εμπλέκονται σε επεισόδια και έχουν οδηγηθεί στα δικαστήρια.

* Να οργανώνει - συντονίζει μέτρα, ανθρώπους και εγκαταστάσεις, που θα εμπλέκονται στους αγώνες.

* Να διενεργεί περιοδικές επιστημονικές έρευνες στον κοινωνικό περίγυρο του αθλητισμού και κυρίως των φιλάθλων, γιατί η καθημερινότητα και η εξέλιξη της κοινωνίας μεταβάλλουν διαρκώς τις συνθήκες ζωής και ως εκ τούτου τις αντιλήψεις και τα πρότυπα δράσεων των ανθρώπων.

* Να επιμορφώνει μέσω ειδικών επιστημόνων τους υπευθύνους της αστυνομίας, των διαιτητών, των παραγόντων ομοσπονδιών και ενώσεων καθώς και όλων των εμπλεκόμενων φορέων του αθλητισμού.

* Να μεριμνά για παιδαγωγικές εφαρμογές, που περιλαμβάνουν διάφορες συναντήσεις μεταξύ των φιλάθλων των σωματείων (εκδηλώσεις, αγώνες, εκδρομές κ.λπ.).

* Να οργανώνει διαλέξεις στα σχολεία και πανεπιστήμια από καταξιωμένους πολίτες των επιστημών, γραμμάτων και τεχνών.

* Να διοργανώνει επιμορφωτικά σεμινάρια για τους αθλητικούς δημοσιογράφους.

* Να ενημερώνει δεόντως κάθε εβδομάδα τις ηγεσίες των υπουργείων, της ΓΓΑ, των ΠΑΕ, ΚΑΕ, Ομοσπονδιών και Ενώσεων, όπως και των άλλων εμπλεκόμενων φορέων.

* Ο Παντελής Κωνσταντίνος είναι αναπληρωτής καθηγητής Κοινωνιολογίας του Αθλητισμού Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Πολιτισμικές δραστηριότητες στην κοινωνία

- [Κωνσταντίνος Παντελής](#) 19.03.2015 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΑΥΓΗ
-

Η πρόταση για οργάνωση πολιτισμικών δραστηριοτήτων στην κοινωνία περιλαμβάνει ένα ευρύ, ευέλικτο και τοπικά προσαρμοσμένο πρόγραμμα με περιεχόμενα άσκησης/αθλητισμού, πολιτισμού και αναψυχής/ψυχαγωγίας.

Φιλοσοφία τέτοιων δράσεων είναι η κάλυψη των "πολιτισμικών αναγκών" όλων των πολιτών μέσω ποικιλίας περιεχομένων ειδικά για τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, καθώς και για όσους αδυνατούν να έχουν πρόσβαση λόγω περιβάλλοντος κατοικίας, εργασίας, μορφωτικού - εκπαιδευτικού και οικονομικού κεφαλαίου.

Σκοπός των πολιτισμικών δραστηριοτήτων με περιεχόμενα προσαρμοσμένα στις γενικές και ειδικές τοπικές συνθήκες κουλτούρας και παράδοσης είναι η υποστήριξη προς όλους τους πολίτες έτσι ώστε να ενισχύουν και να βελτιώνουν την ποιότητα ζωής τους.

Μεθοδολογικά το πρόγραμμα των πολιτισμικών δραστηριοτήτων δομείται και διαρθρώνεται από τον θεσμικό φορέα του υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων, τις αντίστοιχες αποκεντρωμένες υπηρεσίες του σε περιφερειακό, περιφερειακών ενοτήτων και τοπικό δημοτικό επίπεδο, καθώς και σε συνεργασία με κάθε άλλο δημόσιο και ιδιωτικό οργανισμό. Η πυραμιδική και αποκεντρωμένη οργάνωσή του στελεχώνεται με ευέλικτες ολιγομελείς επιτροπές συντονισμού και υποστήριξης με τη συμμετοχή των τοπικών φορέων κάθε κοινωνίας. Το πρόγραμμα συντονίζεται από στελέχη της εκπαίδευσης του πολιτισμού και αθλητισμού σε όλες τις αναγκαίες εκφάνσεις του, κυρίως στον διοικητικό και διδακτικό τομέα εφαρμογής.

Περιεχόμενα του προγράμματος ορίζονται όλες οι αθλητικές, πολιτιστικές και δραστηριότητες αναψυχής, οι οποίες επιλέγονται από τις τοπικές επιτροπές, αλλά και δράσεις εθνικής και διεθνούς εμβέλειας οι οποίες θα μπορούν να εξακτινώνονται από το κέντρο προς την περιφέρεια. Οι εφαρμογές των περιεχομένων θα υποστηρίζονται από το προσωπικό του υπουργείου, των Περιφερειακών και Τοπικών Αυτοδιοικήσεων, καθώς επίσης και άλλο εξειδικευμένο προσωπικό που θα προσλαμβάνεται στο πλαίσιο των αναγκών του κάθε προγράμματος. Οι οικονομικοί πόροι υποστήριξης των δράσεων θα διατίθενται από το υπουργείο, την Περιφερειακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση καθώς και από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς μέσω χορηγιών, όπως επίσης και από τους συμμετέχοντες ανάλογα με τις δυνατότητές τους. Τα περιεχόμενα θα καλύπτουν τους τομείς της σωματικής ευεξίας (άσκησης και αθλητισμού), της πολιτιστικής κουλτούρας (μουσικής, εικαστικών, θεάτρου, κινηματογράφου, μουσειακών συλλογών, αρχαιολογικών αναφορών, χορών/κινητικών δρώμενων, γαστρονομίας και παραδοσιακών διατροφολογικών συνηθειών κ.ά.), καθώς και προγραμμάτων αναψυχής / ψυχαγωγίας αυτόνομων περιεχομένων ή και σε συνδυασμό με τις παραπάνω δραστηριότητες.

Αποτέλεσμα των πολιτισμικών δραστηριοτήτων θα είναι η ωφελιμότητα των ατομικών και συλλογικών χαρακτηριστικών των δεικτών της ποιότητας ζωής των πολιτών ειδικότερα στους τομείς της σωματικής υγείας και ευεξίας, της συναισθηματικής ικανοποίησης και της πνευματικής καλλιέργειας. Ακόμη θα επιδιώκει την ενσωμάτωση όλων των μελών της κοινωνίας με εξάλειψη των διαφορών και ανισοτήτων, της βίας, του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και τη διαμόρφωση κανόνων αλληλεγγύης.

* *Αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου*

4/03/2015 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Η πολιτική και ο αθλητισμός ως βασικοί κοινωνικοί θεσμοί έχουν σημαντική επίδραση στους πολίτες αφού μέσω των λειτουργιών και δραστηριοτήτων τους διαμορφώνουν **πρότυπα** ατομικά και συλλογικά.

Πρότυπα **ισχύος και αδυναμιών, ηθικής ή και ανηθικότητας** ως αποτέλεσμα της έντονης **συναισθηματικής επίδρασης** που έχουν στους πολίτες – αθλητές/φιλάθλους/οπαδούς.

Ο αθλητισμός μέσω του **αγώνα** δημιουργεί **το πρότυπο** της επιβολής του ισχυρότερου έναντι του ασθενέστερου, πολλές φορές με ανισότητα που παραπέμπει στην "έξουσία" της κοινωνικής και πολιτικής πραγματικότητας.

Έτσι η **πρώτη διάσταση προτύπου** που διαμορφώνεται από τον αθλητισμό, είναι να οριοθετήσει την **αποδοχή της ισχύος** από τους ανώτερους προς τους κατώτερους, στις μεσαίες και χαμηλές κοινωνικές στρωματώσεις, ανεξάρτητα εάν αυτό συμβαίνει μεταξύ αθλητών ή ομάδων.

Αυτή η **μορφή προτύπου** μεταφέρεται στις κοινωνικές ομάδες με κάθε τρόπο καταλύοντας κανόνες και λογικές ισότητας και ισοπολιτείας, αφού οι πολιτικοί και αθλητικοί εμπλεκόμενοι στις δομές και λειτουργίες του αθλητισμού το προβάλλουν μέσω των αθλητικών αγώνων καθημερινά.

Μία **δεύτερη διάσταση προτύπου** που ο αθλητισμός διαμορφώνει στην κοινωνία είναι το πρότυπο της **κοινωνικοποίησης**, ως στοιχείο μιμητικής αγωγής που πρέπει να λαμβάνουν οι νέες γενιές, έτσι ώστε να έχουν ευκολότερη κοινωνική ενσωμάτωση στη συνέχεια της ζωής τους ως πολίτες.

Αυτό το **πρότυπο** δείχνει την πολιτική διάσταση της άνευ όρων αποδοχής κάθε αθλητικού αποτελέσματος, ανεξάρτητα από τη διεξαγωγή του αγώνα και από τη δυνατότητα διεκδίκησης κάτι διαφορετικού από αυτό που η δομική αναφορά της λειτουργίας του αθλητισμού επιτρέπει.

Έτσι η λογική της κοινωνικοποίησης πολιτικά περνάει στο **φαντασιακό υποσυνείδητο** των νέων πολιτών - αθλητών/φιλάθλων/οπαδών - ως μια αποδεκτή αναγκαιότητα προσαρμογής σε δεδομένα που καθορίζονται από κοινωνικές λειτουργίες όπως είναι οι αθλητικοί αγώνες και όχι από τις προσωπικές δυνατότητες και ικανότητες των αθλητών.

Η **κοινωνικοποίηση** μέσω του αθλητισμού για τους πολίτες - αθλητές/φιλάθλους/οπαδούς - είναι το σημαντικότερο στοιχείο που ενδιαφέρει τους πολιτικούς και αθλητικούς εμπλεκόμενους παράγοντες, δεδομένου ότι μέσω αυτής της διεργασίας επιτυγχάνεται η δημιουργία της **συλλογικής ταυτότητας** του ελεγχόμενου πολίτη.

Η διαμόρφωση τέτοιου **προτύπου ταυτότητας πολίτη** – αθλητή/φιλάθλου/οπαδού - μέσω του αθλητισμού είναι το ζητούμενο, αφού στις δράσεις του μεταφέρονται εκτονωτικά οι κάθε είδους **κοινωνικές εντάσεις** των πολιτών.

Μια **τρίτη διάσταση προτύπου** που έχει στη λανθάνουσα μορφή του ο αθλητισμός είναι αυτή της **ψυχαγωγίας – αναψυχής** που βιώνεται κυρίως παθητικά μέσα από τη τεχνολογία, κάτι όμως που δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες να τη λαμβάνουν ως ικανοποιητική κάλυψη και απόλαυση του ελεύθερου χρόνου τους.

Η **τέταρτη διάσταση προτύπου** για τους πολίτες είναι η **οικονομική**, δηλαδή ως **καταναλωτές προϊόντων** αφού τόσο μέσω των **διαφημίσεων**, όσο και μέσω των **στοιχημάτων** δημιουργείται μια αμφίδρομη σχέση οικονομικής συναλλαγής που είναι και το σημαντικότερο κοινωνικό γεγονός του σύγχρονου αθλητισμού.

Τελικά η επίδραση του αθλητισμού στους πολίτες θα μπορούσε να λειτουργήσει και ως θετική αναφορά διαμόρφωσης **προτύπου πολίτη**. Αυτό θα ήταν κάτι χρήσιμο στην καθημερινότητα της διαχείρισής του ως άμεσα εμπλεκόμενου μέλους στις σύγχρονες δημοκρατίες;

Ερώτημα που θα απαντιόταν φυσικά με συγκεκριμένη πρόταση τόσο για τον τρόπο της δομικής και λειτουργικής επίδρασης του αθλητισμού, όσο και για την ωφελιμότητα των πολιτών στην διττή αναφορά της **κοινωνικοποίησης** και της **ψυχαγωγίας – αναψυχής**, αλλά και της βίωσης του αγώνα ως **μάθημα του προτύπου της λειτουργίας του πολίτη στην κοινωνία**.

Οχι μόνο στο ποδόσφαιρο

04.03.2015, 06:55 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Συντάκτης: Παντελής Κωνσταντινάκος*

Τα γεγονότα βίας στο ποδόσφαιρο το τελευταίο διάστημα δημιουργούν την εντύπωση -ίσως και την εικονική πραγματικότητα- ότι πλέον η βία είναι ταυτόσημη με το άθλημα, κάτι που αδικεί τόσο τον «βασιλιά των σπορ» όσο και την ουσία ενός τόσο σημαντικού κοινωνικού φαινομένου.

Η αλήθεια μπορεί να φανεί με την απλή αριθμητική, καταγράφοντας την ποσοτική λειτουργία του ποδοσφαίρου στην εβδομαδιαία κατανομή των αγώνων έναντι όλων των άλλων ομαδικών αθλημάτων, καθώς και την ποσοτικοποίηση των γεγονότων βίας που συμβαίνουν σε όλες αυτές τις αθλητικές συναντήσεις. Είναι ένα γεγονός που θα έδειχνε ότι η ποσοτική αναλογία «βιαιοτήτων» σε σχέση με τους αγώνες όλων των ομαδικών αθλημάτων δεν είναι έτσι όπως παρουσιάζεται, δηλαδή ότι στο ποδόσφαιρο συμβαίνουν τα περισσότερα ή και τα χειρότερα. Η «εσφαλμένη» διαμόρφωση της «εικονικής γνώμης» για τη σχέση βίας με το ποδόσφαιρο είναι δημιούργημα κυρίως των ηλεκτρονικών ΜΜΕ, αφού δεν υπάρχει ουδεμία τέτοια επίσημη καταγραφή, πολύ δε περισσότερο όταν κάποιες λίγες επιστημονικές έρευνες δείχνουν ακριβώς το αντίθετο.

Ενας άλλος παράγοντας που χρειάζεται να εξετάζεται όταν μιλάμε για τη σύνδεση της βίας με τον αθλητισμό, θα πρέπει να αναφέρεται στη μαζικότητα των φιλάθλων, στα οικονομικά συμφέροντα που διακυβεύονται σε συγκεκριμένους αγώνες και αθλήματα.

Το χαρακτηριστικότερο δείγμα αναφοράς στη σχέση βιαιοτήτων, αθλημάτων και συμφερόντων είναι η κοινωνική και πολιτική διάσταση που δημιουργεί γενικότερα ο αθλητισμός μέσα από την «εκτονωτική» του λειτουργία, ειδικά για τις μάζες των νεότερων και χαμηλών στρωματικών κοινωνικών ομάδων.

Με βάση την τελευταία παρατήρηση εκτιμούμε ότι η πολιτεία και οι θεσμοί πρέπει να σχεδιάσουν, να οργανώσουν και να διαχειριστούν την πραγματική διάσταση του φαινομένου της βίας, εστιάζοντας όχι μόνο στο ποδόσφαιρο αλλά γενικότερα στον αθλητισμό. Το πώς και με τι μέτρα θα αντιμετωπιστεί η βία στον αθλητισμό είναι το ζητούμενο, με βάση όμως όχι τα μεμονωμένα περιστατικά, αλλά τη γενική και ειδική πολιτική, κοινωνική, οικονομική και εργασιακή κατάσταση, που αποτελεί τον ουσιαστικό παράγοντα δημιουργίας της στις ανθρώπινες λειτουργίες, όπως είναι και αυτή του αθλητισμού.

Κάτι τέτοιο δεν φάνηκε να εμπεριέχεται στις πολιτικές των μέχρι τώρα κυβερνήσεων, αφού τα λόγια και τα έργα τους έδειχναν την προχειρότητα της αντιμετώπισης στα εκάστοτε γεγονότα - αποσπασματικά και χωρίς διάθεση σοβαρής μελέτης του φαινομένου των βιαιοτήτων στον αθλητισμό.

Τώρα, η νέα πολιτική κυβέρνηση με «ριζοσπαστική πολιτική φιλοσοφία» θα πρέπει να δείξει έμπρακτα ότι αντιλαμβάνεται από διαφορετική προσέγγιση τη διαχείριση του κοινωνικού φαινομένου των βιαιοτήτων στον αθλητισμό και όχι να τρέχει πίσω από τα συμβαίνοντα γεγονότα βίας κυρίως στο ποδόσφαιρο.

Η πολιτική διάσταση της δημοκρατίας

Η αντίδραση των κοινωνικών ομάδων διασπασμένη «ιδεολογικά και κομματικά» είναι και αυτή επιφαινόμενη

| EUROKINISSI/TATIANA ΜΠΟΛΑΡΗ , 18.12.2014, 06:00 | Ετικέτες:

Συντάκτης: Παντελής Κωνσταντινάκος

Οι εκλογές είναι το εργαλείο που χρησιμοποιείται στη δημοκρατία για να αποδεικνύει και να επιβεβαιώνει την ύπαρξή της, έστω και αν αυτό είναι φαινομενικό, αφού στην πράξη η ουσία της πολιτικής δεν εφαρμόζεται.

Ερμηνεύοντας την παραπάνω θεωρία, θέλουμε να διακρίνουμε το «φαίνεσθαι» από το «είναι» της πολιτικής διάστασης της δημοκρατίας, αφού σε όλες τις εκφάνσεις της στην κοινωνική λειτουργία των θεσμών η χρήση της θεωρείται δεδομένη. Είναι αυτονόητο ότι ομιλούμε για τη δημοκρατία της συμμετοχής τόσο στις αρχαιρεσίες για τη διαμόρφωση των θεσμών όσο και στη λειτουργία τους με βάση την αρχή της πλειοψηφίας. Τα ερωτήματα, συνεπώς, που προκύπτουν είναι σχετικά με την ουσία και την αποτελεσματικότητα αυτής της δημοκρατικής εφαρμογής καθώς και με τις πρακτικές αδυναμιών, όπως της λειτουργίας της μειοψηφίας, που απλώς καταγράφει αντιρρήσεις χωρίς να μπορεί να αποτρέψει την ετυμηγορία της πλειοψηφίας.

Μια άλλου είδους διάσταση της δημοκρατίας στο πλαίσιο των κοινωνικών θεσμών, χωρίς να λάβουμε υπόψη μας τις παραπάνω επισημάνσεις, μας παραπέμπει τελικά στην αρχή της αμεσότητας, της ακύρωσης και της αποπομπής που θα είχαν θεσμική κατοχύρωση κατά την εφαρμογή της.

Κάτι τέτοιο στις σύγχρονες κοινωνίες με τη χρήση των νέων τεχνολογιών όχι μόνο φαίνεται αλλά είναι πραγματικότητα, αρκεί οι ασκούντες την πολιτική οι εκλεγμένοι στους θεσμούς να τη δεχτούν και να δεσμευτούν. Ένα τέτοιο γεγονός δεν μπορεί να είναι προαιρετικό, αλλά υποχρεωτικό στις δομικές λειτουργίες της δημοκρατίας, έτσι ώστε εκ των προτέρων οι εντασσόμενοι στις εκλογικές διαδικασίες κάθε θεσμικού κοινωνικού οργάνου να γνωρίζουν τις συνέπειες της πολιτικής τους λειτουργίας.

Ενδεικτικά, παραπέμπουμε στη σημερινή πολιτική πραγματικότητα όπου τα περισσότερα κόμματα ουδεμία σχέση έχουν με τη συγκρότησή τους πριν από τις τελευταίες εκλογές, αφού κατά τη διάρκεια των παρελθόντων ετών έχουν αποδομηθεί από πρόσωπα και προτάσεις που παρουσίαζαν προεκλογικά.

Αυτό, βέβαια, ισχύει κυρίως για την αμφιλεγόμενη πλειοψηφία σε επίπεδο κυβερνητικής συμμαχίας, αλλά και στο επίπεδο της αντιπολίτευσης διαφαίνονται στρατηγικές που δεν ανταποκρίνονται στις κοινωνικές ανάγκες των πολιτών. Η αντίδραση των κοινωνικών ομάδων διασπασμένη «ιδεολογικά και κομματικά» είναι και αυτή επιφαινόμενη, αφού εξυφαινεται μέσα από συντεχνιακές διαδικασίες, οι οποίες τις περισσότερες φορές είναι καθοδηγούμενες και ελεγχόμενες από συγκεκριμένους κομματικούς σχηματισμούς.

Τελικά, η ίδια η κοινωνία και οι πολίτες είμαστε συμμετέτοχοι σ' αυτή τη διαχρονικά εσφαλμένη λειτουργία της δημοκρατίας και θα πρέπει να την αλλάξουμε, εάν μας ενδιαφέρει η εφαρμογή της να μην έχει τις χαλεπές συνέπειες που όλοι σήμερα βιώνουμε. Ο τρόπος, η μέθοδος και ο σωστός προσανατολισμός είναι τα ζητούμενα, αλλά αυτό δεν μπορεί να εμφορείται από πολιτικούς σχηματισμούς με βεβαρημένο παρελθόν και με πρόσκαιρες προεκλογικά διαμορφωμένες πολιτικές διαδικασίες.

Ενδεχομένως, να χρειάζεται μια πραγματική συλλογική οργάνωση στην κοινωνία με τη βοήθεια και τη χρήση της τεχνολογίας, γιατί αυτή ανατρέπει τις τεχνητές χρονικές και τοπικές αγκυλώσεις, οι οποίες τελικά αποσκοπούν στον περιορισμό της δημοκρατίας.

Πολιτική, πολίτες και ποιότητα ζωής ΑΥΓΗ 9/02/2015

- [Κωνσταντίνος Παντελής](#)

Η πολιτική, ως η υπεύθυνη λειτουργία κάθε κοινωνίας πρέπει και επιβάλλεται να μεριμνά πρωτίστως για την ουσιαστική παροχή "υγιούς" ποιότητας ζωής στους πολίτες. Αυτό συνεπάγεται την ύπαρξη θεσμοθετημένων δομών με περιεχόμενα και δραστηριότητες προσβάσιμες για όλους, ανεξάρτητα από ηλικία, φύλο, καταγωγή, οικονομική - επαγγελματική κατάσταση και περιβάλλοντος κατοικίας.

Η ποιότητα ζωής στην ολιστική της προσέγγιση με αναφορά τον άνθρωπο θεωρείται επαρκής όταν καλύπτονται ικανοποιητικά οι επιμέρους παράμετροι της ζωής. Η έλλειψη ασθένειας αφενός και η πνευματική, συναισθηματική και σωματική ικανοποίηση αφετέρου. Ένα τέτοιο πλαίσιο ποιότητας ζωής, με αποδοχή και προσαρμογή των πολιτών με κατηγοριοποιημένη διαστρωμάτωση, είναι αναγκαιότητα για την ικανοποίηση των αναγκών τους λόγω διαφοροποιημένων πολιτισμικών προτύπων και οφείλει να είναι άμεση προτεραιότητα της πολιτείας.

Η πολιτική στους τομείς παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού, κοινωνικής πρόνοιας, εργασίας, κατοικίας και περιβάλλοντος θα πρέπει να διασφαλίζει στους πολίτες ένα αντίστοιχο ποιοτικό και υγιές πεδίο καθημερινότητας. Μια τέτοια πολιτική θα πρέπει να υπακούει στο δημοκρατικό ιδεώδες της ισότητας, της αλληλεγγύης και της ισονομίας - ισοπολιτείας για όλους τους πολίτες, κάτι που δυστυχώς μέχρι σήμερα δεν έχουμε συναντήσει στη χώρα μας. Ανέκαθεν οι πολιτικές των κομμάτων σε επίπεδο προγραμμάτων και εξαγγελιών περιελάμβαναν αναφορές για την ποιότητα ζωής των πολιτών, οι οποίες όχι μόνο δεν εφαρμόστηκαν, αλλά ούτε καν έγινε προσπάθεια προς μια τέτοια κατεύθυνση.

Αυτό μπορεί να έχει μια διττή ερμηνεία, πρωτίστως ότι ήταν απλά λόγια χωρίς μελέτη και ουσιαστική γνώση για την εφαρμογή τους και δευτερευόντως ότι αποσκοπούσαν αποκλειστικά στην αλίευση ψήφων. Τα προεκλογικά προγράμματα όλων των κομμάτων εκτός του ιδεολογικού τους προσανατολισμού κυρίως αποσκοπούν στον εκμαυλισμό ευπαθών κοινωνικών ομάδων, με την προσφορά οικονομικών και συντεχνιακών παροχών. Η ρεαλιστική πολιτική ως προς την ποιότητα ζωής με την ολιστική της προσέγγιση, όπως προαναφέραμε, απαιτεί σοβαρή επεξεργασία ειδικών προτάσεων επιστημονικά μελετημένων και με ερευνητική εμπειρία στην κοινωνία και τους πολίτες.

Τέτοιες επιστημονικές μελέτες σε τομείς της ποιότητας ζωής στη χώρα μας μεμονωμένα για τους τομείς υγείας, οικονομίας κ.ά. έχουν γίνει, απλά είναι ανεξάρτητες και ασύνδετες μεταξύ τους τόσο χρονικά όσο και κοινωνικά, με αποτέλεσμα την αδυναμία της αποτελεσματικότητάς των.

Ως εκ τούτου, αποτελεί άμεση και επιτακτική ανάγκη η νέα πολιτική που προέκυψε στις τελευταίες εκλογές να επικεντρωθεί στην αναζήτηση επιστημονικών μελετών για την ποιότητα ζωής της σημερινής ελληνικής πραγματικότητας, εφόσον τώρα πρέπει να εφαρμοστούν προγράμματα που θα βελτιώσουν την ήδη επιβαρυσμένη κατάσταση των πολιτών.

Ο συντονισμός μιας τέτοιας προσπάθειας θα μπορούσε να γίνεται από το πρωθυπουργικό περιβάλλον με ανάθεση αρμοδιοτήτων σε ολιγομελή επιτροπή ειδικών, που θα παρακολουθούν τους επιμέρους δείκτες της ποιότητας ζωής κατά την εφαρμογή πολιτικών αποφάσεων των επιμέρους θεσμικών δομών στους αντίστοιχους τομείς υγείας, παιδείας, πολιτισμού - αθλητισμού, εργασίας και κοινωνικής πρόνοιας. Η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών και κυρίως των νέων τόσο στο οικογενειακό, όσο και στο ατομικό και κοινωνικό περιβάλλον θα πρέπει να διασφαλιστεί άμεσα.

Το φαινόμενο των βιαιοτήτων στον ελληνικό αθλητισμό

Οι βιαιότητες γίνονται και στα άλλα ομαδικά αθλήματα, εκτός του ποδοσφαίρου.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ, 03.12.2014, Συντάκτης: Παντελής Κωνσταντινάκος*, Φραντζέσκα Ρωμάνου

Σημαντικές κοινωνικές έρευνες που να προσεγγίζουν το φαινόμενο των βιαιοτήτων στον ελληνικό αθλητισμό και ειδικότερα στο ποδόσφαιρο δεν έχουν γίνει, και αυτό δείχνει την αδυναμία της πολιτείας καθώς και των άλλων εμπλεκόμενων φορέων του αθλητισμού.

Σχετική έρευνα για τις «στάσεις-απόψεις» των κοινωνικών ομάδων (φύλο, ηλικία, μορφωτικό επίπεδο), ως προς τους παράγοντες που δημιουργούν βιαιότητες στον αθλητισμό, δείχνει ότι υπάρχει «διάχυση» του φαινομένου εκτός του ποδοσφαίρου και σε άλλα ομαδικά αθλήματα. Στην έρευνα, που έγινε μέσω ανώνυμου δομημένου ερωτηματολογίου, συμμετείχαν 403 άτομα διαφορετικής ηλικίας, φύλου και μόρφωσης, τυχαίας στρωματοποιημένης επιλογής από διαφορετικούς κοινωνικούς, επαγγελματικούς, αθλητικούς και γεωγραφικούς χώρους.

Τα σημαντικότερα αποτελέσματα δείχνουν ότι, σε σχέση με το φύλο, οι άνδρες, λόγω του μεγαλύτερου ενδιαφέροντος για τους αθλητικούς αγώνες, είναι περισσότερο «φανατισμένοι», έχουν πάθος για την ομάδα τους σε σχέση με τις γυναίκες που απλά παρακολουθούν το αθλητικό θέαμα για «εκτόνωση». Επίσης οι άνδρες, εκτός του ποδοσφαίρου για το οποίο δηλώνονται οι περισσότερες αναφορές ως προς την εμφάνιση βιαιοτήτων, παράλληλα «στοχοποιούν» το μπάσκετ, το βόλεϊ και το πόλο. Για τους παράγοντες «εμφάνισης-διαμόρφωσης» του φαινομένου των βιαιοτήτων, οι άνδρες θεωρούν υπεύθυνους τα ΜΜΕ, ενώ οι γυναίκες τους φιλάθλους και το είδος του αθλήματος.

Σε σχέση με την ηλικία, οι νεότεροι επισημαίνουν ότι βιαιότητες γίνονται και στα άλλα ομαδικά αθλήματα, εκτός του ποδοσφαίρου. Το χαρακτηριστικό αποτέλεσμα για την ηλικία είναι ότι οι νεότεροι δηλώνουν ως «υπεύθυνους» την κοινωνική και πολιτική κατάσταση, σε σχέση με τους μεγαλύτερους που δηλώνουν το είδος του αθλήματος και τους αθλητικούς παράγοντες. Σημαντικό επίσης για την ηλικία είναι ότι οι νεότεροι θεωρούν ως μέσο πρόληψης – βελτίωσης του φαινομένου των βιαιοτήτων στον αθλητισμό, την «αθλητική αγωγή», ενώ οι μεγαλύτεροι την επιμόρφωση των διαιτητών.

Ως προς το μορφωτικό επίπεδο, οι ερωτώμενοι πτυχιούχοι έναντι των δευτεροβάθμιας και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης δέχονται ότι στο ποδόσφαιρο υπάρχει μεγαλύτερη συχνότητα παρουσίας των βιαιοτήτων, αλλά αξιολογούν ως σημαντικό το γεγονός ότι βιαιότητες υπάρχουν και στα άλλα ομαδικά αθλήματα. Στους παράγοντες διαμόρφωσης βιαιοτήτων θεωρούν υπεύθυνους τους αθλητές, τους αθλητικούς παράγοντες και την κοινωνική κατάσταση.

Ανάλογη έρευνα σε Έλληνες δημοσιογράφους έδειξε την αλληλεπίδραση που έχουν τα ΜΜΕ και ο Αθλητισμός σε σχέση με την κάλυψη των γεγονότων βίας, καθώς και των «διαφορετικών στάσεων» τους για το φαινόμενο, λόγω της καταγωγής τους, της μόρφωσης και του μέσου εργασίας, τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες. Επίσης,

είναι σε εξέλιξη έρευνα, η οποία μελετά τις «στάσεις-απόψεις» των αθλητριών και παραγόντων, σχετικά με το φαινόμενο των βιαιοτήτων που συμβαίνουν στα γυναικεία αθλήματα (ποδόσφαιρο, μπάσκετ, βόλεϊ και πόλο).

Συμπερασματικά, σύμφωνα με την έρευνα, φαίνεται να αναδεικνύονται ως βασικοί παράγοντες εμφάνισης του φαινομένου των βιαιοτήτων στον ελληνικό αθλητισμό: η πολιτική εμπλοκή, τα ΜΜΕ, οι αθλητικοί παράγοντες, το είδος του αθλήματος και η κοινωνική-οικονομική κατάσταση της χώρας. Επιπροσθέτως, εκτιμάται ότι μέτρα πρόληψης-αντιμετώπισης του φαινομένου των βιαιοτήτων στον αθλητισμό πρέπει να στοχεύουν στην καλλιέργεια αθλητικής παιδείας στο σχολείο και στην κοινωνία, δωρεάν παροχή προγραμμάτων «Αθλητισμού για Όλους» καθώς και επιστημονική καθοδήγηση όλων των εμπλεκόμενων στον χώρο του Αθλητισμού.

Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΥΓΗ 23.11.2014

Ο ελληνικός αθλητισμός και ειδικότερα το ποδόσφαιρο, αφού ξεπέρασε την εμβρυακή του φάση, κατά βάση ως κακέκτυπο του νεωτερικού ευρωπαϊκού και παγκόσμιου μοντέλου οργάνωσης, ακολουθεί πλέον αρνητική πορεία. Αν και το ποδόσφαιρο παραμένει το δημοφιλέστερο παιχνίδι, παρουσιάζει μια εικόνα διάβρωσης με κύρια χαρακτηριστικά την ανεξέλεγκτη δράση των παραγόντων, τη διαφθορά και τη διαπλοκή.

Η οργάνωση του ελληνικού αθλητισμού, στηριζόμενη κυρίως στην κρατικοδίαιτη χρηματοδότηση, οδηγήθηκε σαν έτοιμη από καιρό στην αναξιοπιστία, ακόμη και στην κατεδάφιση. Η πείρα έδειξε ότι κανείς θεσμικός αθλητικός και πολιτικός παράγοντας δεν θα επιχειρήσει να αλλάξει αυτό που όλοι οι πολίτες βιώνουμε ως κατάντια του αθλητισμού και μάλιστα σε όλες τις εκφάνσεις του, από τον επαγγελματικό έως τον μαζικό, τον σχολικό και τον ερασιτεχνικό.

Ο σημερινός τρόπος λειτουργίας ωφελεί αυτούς που καρπούνται τον ελληνικό αθλητισμό, κυρίως δε τον επαγγελματικό, όπου η εμπορευματοποίηση του "προϊόντος αθλητισμός" έχει ξεπεράσει κάθε όριο. Η "διαπλοκή" των εμπλεκόμενων επιχειρηματιών με την πολιτική εξουσία έχει ξεφύγει από τα στενά πλαίσια των ομάδων και έχει φτάσει μέχρι την κομματική επιρροή πάνω στους οπαδούς - μάζες. Η διαπλοκή αυτή ήταν εμφανής στις πρόσφατες περιφερειακές και δημοτικές εκλογές, όπως και στις ευρωεκλογές, με την αλληλοϋποστήριξη κομματικών υποψηφίων και συνδυασμών, ορισμένες φορές χωρίς προσχήματα, από ομάδες και παράγοντες του αθλητισμού.

Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού, με ό,τι αρνητικό τη συνοδεύει, επεκτείνεται, δυστυχώς, και στον μαζικό, τον σχολικό και τον ερασιτεχνικό, όπου κρύβεται πίσω από χορηγίες. Πολλές από τις εμπνευσματοποιημένες αθλητικές δραστηριότητες εκμαυλίζουν οπαδούς και παράγοντες ενώ την ίδια ώρα ξεπουλιούνται οι ολυμπιακές υποδομές, που θα μπορούσαν να αποτελέσουν εναλλακτική δυνατότητα για αθλητικές δραστηριότητες. Η εκποίηση των εγκαταστάσεων αυτών θα περιορίσει τις δυνατότητες δήμων, ερασιτεχνικών σωματείων και πολιτών για δραστηριότητες μαζικής άσκησης - άθλησης και αναψυχής.

Η ελπιδοφόρα προσπάθεια της δωρεάν μαζικής άσκησης - άθλησης την πρώτη περίοδο του υπουργείου Νέας Γενιάς, που έγινε με κεντρικό σχεδιασμό, οργάνωση και διαχείριση του αθλητισμού για όλες τις κοινωνικές ομάδες, διήρκεσε μόνο λίγο. Και σήμερα, ως παθητικοί δέκτες, βρισκόμαστε αντιμέτωποι με την πλήρη εμπορευματοποίηση του αθλητισμού. Παρεμφερή αντίληψη για τη λειτουργία και την οργάνωση του ελληνικού αθλητισμού έχουν τα περισσότερα κόμματα, χωρίς να παρουσιάζουν πραγματικά εναλλακτικές προτάσεις.

Οι προγραμματικές αναφορές τους είναι συνήθως γενικόλογες, χωρίς δεσμευτικό προσανατολισμό, πράγμα που σημαίνει ότι ο αθλητισμός χρησιμοποιείται κατά το δοκούν από τους εκάστοτε κυβερνώντες.

Μια πρόταση για διέξοδο την παρούσα περίοδο θα ήταν η δημιουργία "ανεξάρτητης αρχής", η οποία θα σχεδιάσει τους κεντρικούς άξονες για την οργάνωση των αθλητικών λειτουργιών σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Οι αθλητικές εκδηλώσεις - αγώνες σε δημοτικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο (π.χ. μαραθώνιος), αντί να στοχεύουν στην καλλιέργεια αθλητικής κουλτούρας, αρκούνται στις πρόσκαιρες εντυπώσεις χωρίς να προσδίδουν ουσιαστικό περιεχόμενο στην οργάνωση και τη διαχείριση της αθλητικής παιδείας.

Στρατηγικός Σχεδιασμός Πολιτισμικών δραστηριοτήτων

Του Παντελή Κωνσταντινάκου *

Φιλοσοφία του στρατηγικού σχεδιασμού είναι η αναβάθμιση των προσφερομένων υπηρεσιών Αθλητισμού, Πολιτισμού, Αναψυχής/Τουρισμού, στην ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιφέρειας αττικής, καθώς και των επισκεπτών της.

Σκοπός του στρατηγικού σχεδιασμού οργάνωσης και διαχείρισης προγραμμάτων πολιτισμικών δραστηριοτήτων, θα είναι να δοθεί η δυνατότητα στις κοινωνικές ομάδες να συμμετέχουν σε αυτές έτσι ώστε να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των. Επίσης οι επισκέπτες εσωτερικού και εξωτερικού να διευκολύνονται στις προσφερόμενες δράσεις είτε ως θεατές είτε ως βιωματικοί συμμετέχοντες (Μαραθώνιος Αθήνας).

Μεθοδολογικά ο συντονισμός της οργάνωσης και διαχείρισης των δράσεων γίνεται από τριμελή επιτροπή της περιφέρειας και με τις εφαρμογές να αποτελούν ευθύνη των περιφερειακών ενοτήτων. Επίσης μέσω του περιφερειακού συντονισμού θα δίνεται η δυνατότητα για συνεργασία των περιφερειακών ενοτήτων, με σκοπό τη προσβασιμότητα σε τοπικές δράσεις προς όλους. Ακόμη οι διοργανώσεις θα πρέπει να διευκολύνουν τη συμμετοχή πολιτών, αλλά και επισκεπτών του λεκανοπεδίου ανεξάρτητα από τη περιοχή κατοικίας.

Στον σχεδιασμό της οργάνωσης και διαχείρισης εμπίπτει η χρήση για δράσεις του φυσικού περιβάλλοντος της περιφέρειας και των δομημένων και αδόμητων εγκαταστάσεων που υπάρχουν εντός των ορίων του λεκανοπεδίου.

Προγράμματα του σχεδιασμού πολιτισμικών δραστηριοτήτων θα αποτελούν οι κεντρικές περιφερειακές διοργανώσεις καθώς και οι εξακτινωμένες δράσεις των περιφερειακών ενοτήτων και των τοπικών φορέων αυτοδιοίκησης. Τα προγράμματα λειτουργούν αυτόνομα και συνδυαστικά μεταξύ των φορέων της περιφέρειας, της τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών. Στο σχεδιασμό περιλαμβάνεται το αναγκαίο οικονομικό και ανθρώπινο κεφάλαιο που χρειάζεται για την οργάνωση και διαχείριση των προγραμμάτων πολιτισμικών δραστηριοτήτων. Το οικονομικό και ανθρώπινο κεφάλαιο θα εξασφαλίζεται από τις κεντρικές και περιφερειακές χρηματοδοτήσεις, από τη διαχείριση επιδοτούμενων προτάσεων, από τα πανεπιστήμια και τους οργανισμούς, αλλά και από κάθε δυνατή εθελοντική ή χορηγική προσφορά.

Περιεχόμενα αποτελούν οι κάθε μορφής προγράμματα άσκησης/άθλησης, πολιτιστικών δρώμενων, ψυχαγωγίας και αναψυχής/τουρισμού, καθώς και οι κάθε είδους τοπική εκδήλωση που αποτελεί εθμική επιλογή των φορέων εφαρμογής. Τα περιεχόμενα των πολιτισμικών δραστηριοτήτων θα πρέπει να είναι οργανωτικά διαρθρωμένα με τρόπο, μέσα και δράσεις που θα διευκολύνουν τις κοινωνικές ομάδες των συμμετεχόντων, καθώς και να προσβλέπουν στην αποδοχή και βελτίωση των ιδιαιτεροτήτων ανεξαρτήτου προσδιορισμού.

Επίσης θα δίνεται ενδιαφέρον για τις ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, τους μετανάστες και άνεργους, καθώς και τους επισκέπτες ιδίως τους τουρίστες εξωτερικού.

Αξιολόγηση του σχεδιασμού των προγραμμάτων πολιτισμικών δραστηριοτήτων θα γίνεται, για να αιτιολογείται αφενός η προσφορά των οικονομικών πόρων/ανθρώπινου κεφαλαίου και αφετέρου για να καταγράφονται τα οφέλη στους πολίτες ως προς τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

* Ο Παντελής Κωνσταντινάκος είναι αναπληρωτής καθηγητής Κοινωνιολογίας του Αθλητισμού στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Κυριακή, 23 Νοεμβρίου 2014 12:09

Κομματικός οπαδισμός στην πολιτική Του Π. Κωνσταντινάκου

Η πολιτική ζωή της χώρας διανύει μια περίοδο "οπαδισμού" με ακραίες αναφορές "κομματικού παροξυσμού", όπου η παρομοίωση με παράλληλα γεγονότα που συμβαίνουν στον αθλητισμό στη χώρα μας αλλά και στα Βαλκάνια να έχουν ανάλογη επικίνδυνη διάσταση. Αυτό συμβαίνει γιατί χρόνια τώρα καλλιεργείτε ο "οπαδισμός" με τον ίδιο τρόπο στην πολιτική όπως και στον αθλητισμό, δηλαδή η εικόνα μιας κακής αναφοράς ανταγωνιστικότητας μεταξύ των κομμάτων ως να πρόκειται η επικράτησή τους να στοχεύει στην κατάκτηση ενός τροπαίου.

Δηλαδή η κομματική επικράτηση ως πολιτική εξουσία - κυβέρνηση ισοδυναμεί με κατάκτηση "πρωταθλήματος" σε λογική προσωπικής διαχείρισης στο κράτος που είναι το λάφυρο, έτσι η καθημερινή αντιπαράθεση είναι για το σημαίνων και όχι για το σημεινόμενο της πολιτικής αναφοράς.

Σε μια χώρα χρεωκοπημένη πολιτικά, κοινωνικά και ουσιαστικά οικονομικά πολίτες και πολιτικοί διαπληκτίζονται, προσφέροντας το ανάλογο "οπαδικό θέαμα" και προσπαθώντας όσο καλύτερα μπορούν να παρουσιάσουν "παίκτες και ομάδα" ικανή, αποτελεσματική και με προσδοκία διεθνούς καριέρας. Έτσι αναμένοντας το ντέρμπι στις εκλογές τα προγνωστικά αποτελούν μέσο στοιχηματισμού με μεγάλες αποδόσεις, αφού είμαστε και σε περίοδο μεταγραφών με αναγνωρισμένους παίκτες άλλων κομμάτων – ομάδων που προσδίδουν κύρος και προοπτική επικράτησης.

Η διεξαγωγή του πρωταθλήματος αβέβαιη καθώς και οι αγώνες μεταξύ τους αφού οι ίδιοι ορίζουν τους κανόνες, τη διάρκεια και το τρόπο που θα παίξουν, έχοντας το διττό ρόλο του οργανωτή, τον έλεγχο της ομάδας και των παικτών και με τους πολίτες ως θεατές να υπολογίζονται μόνο ως διαχειρίσιμοι "οπαδοί". Τελικά διεξάγεται πρωτάθλημα, γίνονται αγώνες, υπάρχει ντέρμπι, αποτελέσματα, βαθμολογία, ή όλα είναι στο φαντασιακό υποσυνείδητο του φαίνεσθε της πολιτικής ως αναλογία και με το αντίστοιχο που γίνεται στον ελληνικό αθλητισμό; Φυσικά απαντήσεις δεν αναμένονται απλά περιμένουν ως πολίτες – οπαδοί το αποτέλεσμα που όπως δείχνει μετά τη χρόνια κόπωση της κυρίαρχης ομάδας – κόμμα, ότι θα υπάρξει αλλαγή που θα δώσει ελπίδα και προοπτική. Κάποια νέα ομάδα άφθαρτη με αριστερή επίθεση εδώ και καιρό σφυροκοπά τους αντιπάλους της, τόσο από δεξιά όσο και στο κέντρο, περιμένοντας είτε να εγκαταλείψουν από την κούραση είτε να υποκύψουν στη νεότητά τους.

Οι πολίτες αγωνιούν για την έκβαση του αγώνα ξεχνώντας την πραγματικότητα της προσωπικής και συλλογικής κατάστασης για την οποία όλοι τους ευθύνονται και αλλάζοντας υποστήριξη ομάδας ελπίζουν ότι θα δικαιωθούν αμνήμονες και παθόντες εδώ και σαράντα χρόνια.

Όπως σε όλες τις ομάδες οι παίκτες προετοιμάζονται καθημερινά με τον προπονητή και τους παράγοντες να σχεδιάζουν – οργανώνουν τις στρατηγικές διαχείρισης των αγώνων, έτσι και στα κόμματα οι πολιτικοί ευρίσκονται σε διαρκή αφύπνιση μελετώντας τους αντιπάλους και περιμένοντας το ντέρμπι της αναμέτρησης.

Όσο για τους πολίτες με την κουλτούρα του "οπαδισμού" που για χρόνια εκπαιδεύτηκαν θα προσαρμοστούν χωρίς μεγάλες απαιτήσεις και ελπίδα για κάτι σημαντικό, αφού καταλαβαίνουν ότι το παιχνίδι δεν παίζεται στο γήπεδο αλλά σε χώρους που ούτε λόγο ούτε δυνατότητα συμμετοχής μπορούν να έχουν. Έτσι χειροκροτητές οπαδοί και σιωπηλοί θεατές όλοι μαζί θα κληθούν απλά να επιβεβαιώσουν με την ψήφο την ανανέωση ή αλλαγή της εμπιστοσύνης σε μια "ομάδα" και σε ένα "πρωτάθλημα" που δεν πιστεύουν πλέον ότι μπορεί να αλλάξει ούτε τον τρόπο πόσο δε περισσότερο το περιεχόμενο του παιχνιδιού.

Άσκηση-Άθληση στον Πειραιά του Παντελή Κωνσταντινάκου,

www.pireastime.gr-31-2/11/2014

Η ποιότητα ζωής ως αποτέλεσμα των δεικτών περιβάλλοντος, εργασίας, αθλητισμού, πολιτισμού και αναψυχής, αποτελεί τη σύγχρονη πρόκληση ειδικά για το αστικό κέντρο της περιφερειακής ενότητας Πειραιά, αφού εκεί συντελείται το μεγαλύτερο μέρος των καθημερινών λειτουργιών των κατοίκων.

Ειδικότερα ο συνδυασμός και συντονισμός της δομής και λειτουργίας των αστικών δημόσιων χώρων προς όφελος των δραστηριοτήτων άσκησης και άθλησης των πολιτών είναι η αντικειμενική και ζητούμενη πραγματικότητα.

Η οργάνωση και διαχείριση προγραμμάτων άσκησης και άθλησης θα είναι αποτέλεσμα του σχεδιασμού της περιφερειακής πολιτικής που θα γίνει είτε αυτοτελώς, είτε σε συνεργασία με τους Δήμους καθώς θα έχει μια αλληλοτροφοδοτούμενη και διαδραστική αναφορά προς αυτούς.

Οι αναγκαίες δομικές διαθρωτικές αλλαγές στο μαζικό και ερασιτεχνικό αθλητισμό του Πειραιά, ως προς την εξυγίανση, την οργάνωση, και τη κοινωνική του λειτουργία πρέπει να γίνουν το δυνατόν συντομότερα.

Ο μαζικός και ο ερασιτεχνικός αθλητισμός πρέπει να επανασχεδιαστούν στη βάση της αναγκαίας εθελοντικής συμμετοχής μέσω της σωστής ενημέρωσης και της διαμόρφωσης αθλητικής συνείδησης με αποκλειστικό μέλημα όλων των θεσμικών φορέων.

Η "κατάρρευση" του μαζικού και ερασιτεχνικού αθλητικού οικοδομήματος έχει σοβαρές συνέπειες στην άσκηση και άθληση των πολιτών, που αποκόβονται από το κοινωνικό αγαθό της φυσικής δραστηριότητας.

Οι ελεύθεροι και οργανωμένοι χώροι των δήμων, των τοπικών διαμερισμάτων και οι γειτονιές πρέπει να γίνουν οι χώροι αθλητικής διαπαιδαγώγησης των πολιτών, όπου η συμμετοχή στις φυσικές δραστηριότητες να εκτιμηθεί και να βιωθεί ως καθημερινή ανάγκη. Οι κοινωνικοί φορείς πρέπει να διεκδικήσουν το δικαίωμα στην άσκηση – άθληση μέσω των αναγκαίων παροχών σε υποδομές, προσωπικό και χρηματοδότηση, έτσι ώστε να έχουν προσβασιμότητα όλα τα στρώματα ανεξάρτητα από την ηλικία, τη μόρφωση, το φύλο, το επάγγελμα, τη σωματική δυνατότητα και τη καταγωγή.

Η περιφερειακή αυτοδιοίκηση αξιολογεί και ιεραρχεί το μαζικό και ερασιτεχνικό αθλητισμό ως άμεσο αναγκαίο κοινωνικό αγαθό για τους πολίτες, ειδικότερα στη σημερινή περίοδο κρίσης η οποία όπως εκτιμάται θα έχει μεγάλη χρονική διάρκεια.

Οι πολιτικές δυνάμεις της χώρας πρέπει να προσεγγίσουν σοβαρά την αναγκαιότητα της άσκησης – άθλησης των κοινωνικών ομάδων, ως μια ατομική και συλλογική δυνατότητα διαμόρφωσης ενός υγιούς εθελοντικού κινήματος που θα προάγει τη κοινωνική αλληλεγγύη και ευημερία. Είναι άμεση αναγκαιότητα να εκτιμηθεί το κοινωνικό πρόβλημα της ανεργίας κυρίως των νέων, αλλά και της νέας εργασιακής πραγματικότητας που διαμορφώνεται έτσι ώστε να προωθηθεί ένας στρατηγικός σχεδιασμός υποστήριξης για συμμετοχή σε δραστηριότητες άσκησης – άθλησης.

Δηλαδή μιλάμε για επανασχεδιασμό του Μαζικού και Ερασιτεχνικού Αθλητισμού στη βάση των σημερινών κοινωνικο – οικονομικών συνθηκών.

Το παράδειγμα για τον Πειραιά

Οργανώνονται πολυθεματικοί χώροι δραστηριοτήτων άσκησης και άθλησης, για όλους τους πολίτες, με συντονισμό και διαχείριση από ειδική ανεξάρτητη επιστημονική επιτροπή της περιφερειακής ενότητας Πειραιά. Για το Δήμο Πειραιά στις υπάρχουσες εγκαταστάσεις καθώς και με αναγκαίες βελτιώσεις δημιουργούνται προγράμματα άσκησης και άθλησης, έτσι ώστε κάθε δημότης ανεξάρτητα ηλικίας, φύλου, κοινωνικής και επαγγελματικής κατάστασης να μπορεί να γυμνάζεται και να αθλείται. Στους χώρους:

1. Βοτσαλάκια, Προφήτης Ηλίας, πλατεία Αλεξάνδρας/Κανάρη.
2. Μικρολίμανο, Νέο Φάληρο, Ειρήνης και Φιλίας.
3. Φρεαττύδα, Πειραιϊκή, Δοκίμων, ΟΛΠ, Αρχαιολογικό Μουσείο.
4. Τερψιθέα, Δημοτικό Θέατρο, Κοραή/Καραϊσκού, Τιτάνειος Κήπος
5. Δηλαβέρι, Βώκος, Αγία Σοφία, Θεμιστόκλιο, Άγιος Διονύσιος
6. Καμίνια, Πλατεία Αγίου Ελευθερίου, Πρώην Στρατόπεδο
7. Κλειστές αίθουσες σχολείων και προαύλια

Σε κάθε ένα από τους παραπάνω χώρους θα οργανώνονται με ευθύνη της περιφερειακής ενότητας Πειραιά δραστηριότητες άσκησης και αθλητισμού, οι οποίες θα ανταποκρίνονται στις δυνατότητες που παρέχουν οι υπάρχουσες καθώς και οι σχεδιαζόμενες να δημιουργηθούν υποδομές.

Ειδικότερα οργανώνεται πρόγραμμα "Άσκησης και Άθλησης για Όλους", με προτεραιότητα στους νέους, στους άνεργους και τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Σχεδιάζονται ειδικά προγράμματα άσκησης και άθλησης για τους εργαζόμενους και για τη Τρίτη Ηλικία.

Δημιουργούνται καινοτόμες δράσεις για Άτομα με Αναπηρία, στα πλαίσια των προγραμμάτων άσκησης και αθλητισμού, με υποστήριξη στη χρήση υποδομών και διάθεση αναγκαίων υλικών.

Οργανώνονται ποδηλατικές δράσεις στην ποδηλατική διαδρομή Λεύκα, Άγιος Διονύσιος και προωθείτε η "ποδηλατική κουλτούρα" στον Πειραιά, σε συνεργασία με πολίτες και φορείς.

Οργανώνετε και θεσμοποιείτε η πρώτη Κυριακή κάθε μήνα για αθλητικές, ποδηλατικές και πεζοπορικές διαδρομές στις γειτονιές του Πειραιά.

Παρέχονται στους αθλητικούς συλλόγους οι αναγκαίες εγκαταστάσεις για εκμάθηση αθλημάτων στα παιδιά, επίσης σε συνεργασία με τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων στις σχολικές εγκαταστάσεις οργανώνονται προγράμματα άσκησης και αθλητισμού.

Έλεγχος και καταλληλότητα των αθλητικών εγκαταστάσεων

του Π. Κωνσταντινάκου

Οι εγκαταστάσεις αθλητισμού και αναψυχής αποτελούν μια βραδυφλεγή κοινωνική εστία επικίνδυνων καταστάσεων αφού ο έλεγχος και η καταλληλότητα λειτουργίας τους αποτελεί διαχρονική “έριδα” μεταξύ συναρμόδιων κρατικών υπηρεσιών χωρίς να έχει ακόμα υπάρξει αποτέλεσμα.

Τουλάχιστον από δεκαετίας ως προϊστάμενος αντίστοιχης εμπλεκόμενης υπηρεσίας στη διαδικασία ελέγχου-έγκρισης και αδειοδότησης αθλητικών εγκαταστάσεων, διαπιστώθηκε τόσο η αδυναμία κεντρικού συντονιστικού φορέα για τις συγκροτηθείσες τεχνικές επιτροπές από τις περιφέρειες, όσο και ο πρακτικός και πραγματικός έλεγχός των.

Ειδικότερα σε ότι αφορά τα γήπεδα, κλειστά γυμναστήρια και κολυμβητήρια, στη πλειονότητά τους δεν διαθέτουν “άδειες” με όλα τα αναγκαία πολεοδομικά αρχιτεκτονικά, στατικά και μηχανολογικά σχέδια, καθώς και αντίστοιχες καθορισμένες τεχνικές προδιαγραφές.

Επίσης κατά τη χρήση των αθλητικών εγκαταστάσεων απαιτείται ειδική άδεια εκτέλεσης αγώνων όπου εμπλέκονται η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, τα Γραφεία Φυσικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, οι Αθλητικές Ομοσπονδίες, οι Περιφέρειες και το Υπουργείο Δημοσίας Τάξης, με αποτέλεσμα τη κατάληξη της τυπικής υπογραφής προκαθορισμένων εντύπων χωρίς κανένα έλεγχο.

Στο παρελθόν που προέκυψε πρόβλημα από ατύχημα” σε ποδοσφαιρικό αγώνα και στην αναζήτηση υπευθύνου, φάνηκε το μέγεθος του προβλήματος και της γραφειοκρατικής αγκύλωσης για την εξεύρεση λύσης.

Δυστυχώς το “ζήτημα ελέγχου και αδειοδότησης αθλητικών εγκαταστάσεων” ακόμα διαιωνίζεται αφού κάθε φορά που κάποιος το ανακινεί εξαιτίας κάποιας δυσλειτουργίας ή καταγγελίας, απλά αποδεικνύετε το μέγεθος, η δυσκολία και η κρατική αδυναμία αντιμετώπισής του.

Αντίστοιχο γεγονός αναδείχτηκε με το θάνατο του μικρού παιδιού σε ιδιωτικό “πάρκο αναψυχής”, αφού η αναζήτηση και ανεύρεση “υπευθύνου” της έγκρισης λειτουργίας του δεν μπορούσε να διαπιστωθεί αφού τόσο οι δημοτικές, οι περιφερειακές και άλλες κρατικές υπηρεσίες δήλωναν αναρμόδιοι.

Φυσικά έχουν υπάρξει και άλλες περιπτώσεις “θανατηφόρων γεγονότων” όπως: στην περίπτωση μηχανοκίνητων αγώνων στο πρώην Αεροδρόμιο Ελληνικού, ή ατυχημάτων που δεν γνωστοποιήθηκαν από “εκδηλώσεις αναψυχής, ερασιτεχνικού αθλητισμού, ψυχαγωγίας”, σε κλειστές αίθουσες θεαμάτων και σε πρόχειρες διαμορφωμένες εγκαταστάσεις.

Το χρόνιο άλυτο πρόβλημα της αντιμετώπισης των λειτουργιών στο ευρύ πεδίο των κοινωνικών ψυχαγωγικών εκδηλώσεων σε ασφαλείς εγκαταστάσεις, είτε από φορείς, είτε από ιδιώτες επιχειρηματίες θα πρέπει να σταματήσει.

Προς αυτή τη κατεύθυνση απαιτείτε οι Περιφέρειες να διαμορφώσουν τεχνικό πλαίσιο προδιαγραφών για εγκαταστάσεις χρήσης και παροχής αθλητικών, πολιτιστικών και αναψυχής δραστηριοτήτων.

Ακόμα χρειάζεται να υπάρχει διευθυντικό στέλεχος διοίκησης με εξειδικευμένα προσόντα που θα έχει την ευθύνη της διαχείρισης των συντελούμενων δραστηριοτήτων στις αντίστοιχες εγκαταστάσεις.

Ήδη υπάρχουν επιστημονικά καταρτισμένα στελέχη οργάνωσης και διοίκησης χώρων και δραστηριοτήτων αθλητισμού και αναψυχής τα οποία μπορούν να αναλάβουν επαγγελματικά και υπεύθυνα την ασφαλή οργάνωση, διαχείρισή και λειτουργία.

Η "ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ" ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το ποδόσφαιρο είναι το παιχνίδι με τη μεγαλύτερη απήχηση στην κοινωνία ως ανθρώπινη δραστηριότητα, με τη μορφή θεάματος, ψυχαγωγίας, εκτόνωσης και λατρείας. Δε δημιουργεί κανενός είδους διάκριση κοινωνική, οικονομική, φυλετική, περιβάλλοντος, κουλτούρας και τόπου αναφοράς.

Έχει αυτόνομη οντότητα ως παγκόσμιο φαινόμενο με δομημένη λειτουργία, κατανοητό, εφαρμόσιμο σε όλες τις ηλικίες, χωρίς να επιδιώκει αναγνωρισιμότητα αφού το έχουν υμνήσει διαχρονικά διανοούμενοι, ηγέτες και ο απλός λαός. Είναι λαϊκό "προϊόν" με την κοινωνική του διάσταση, είναι πολιτικό ως λειτουργία αφού αλληλοεπηρεάζεται σε βαθμό που να θεωρείται ως βασικό εργαλείο της, ανάλογα με τις συνθήκες, τα γεγονότα και τα απότοκα που προέρχονται από τη χρήση του.

Έχει θετικές και αρνητικές κοινωνικές αναφορές με την ενεργητική ή παθητική του λειτουργία, δημιουργεί παρεμβατική επίδραση ως οικονομικό αγαθό στο παγκόσμιο καπιταλιστικό γίγνεσθαι των νεωτερικών και μετανεωτερικών κοινωνιών. Δεν αναζητούνται εξάλλου, φιλοσοφικές αναφορές από την κοινωνική του λειτουργία, αλλά δεν μπορούμε, ωστόσο, να το αντιμετωπίζουμε ειδικά σήμερα σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο σαν απλό άθλημα ή παιχνίδι.

Όλες οι παραπάνω αναλύσεις καταδεικνύουν τη σημασία και αξία ενός κοινωνικού γεγονότος «λειτουργία», ως εν δυνάμει μέσο χρήσης που μπορεί να έχει από τον άνθρωπο, τις κοινωνικές ομάδες ανάλογα με τα συμφέροντα και τις σκοπιμότητες που θέλουν να εξυπηρετήσουν.

Έτσι, βλέπουμε διαχρονικά και σε όλα τα κράτη του κόσμου, το ποδόσφαιρο να αποτελεί το εργαλείο για πολλές κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές παρεμβάσεις αφού έχει αυταπόδεικτη αποδοτικότητα και εφαρμογή. Κυρίως κοινωνικά στο παρελθόν θεωρήθηκε ως το "όπιον του λαού", ήταν το μέσο αποπροσανατολισμού σε ολοκληρωτικά καθεστώτα, αλλά και στη δημοκρατία ανέκαθεν ως και σήμερα αποτελεί το κυρίαρχο χρηστικό μέσο για όλες τις ιδεολογίες και τα πολιτικά κόμματα.

Οι πολιτικοί το αντιμετωπίζουν με δέος αφού γνωρίζουν τη μαζική του επίδραση σε όλες τις κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού, γι αυτό προσπαθούν να το "εξυπηρετούν και εν πολλοίς να το υπηρετούν", χωρίς να ενδιαφέρονται για τη "κανονικότητα, τη νομιμότητα ή και σκοπιμότητα" των πράξεών τους.

Το ποδόσφαιρο καθώς και η πολιτική έχουν κανόνες, αρχές, δομικές συγκροτήσεις και λειτουργίες οι οποίες θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν τη μεταξύ τους αμοιβαία συμπίεση, εάν δεν υπήρχε η βασική διαφορά της κοινωνικής τους αναφοράς. Δηλαδή, ότι το ποδόσφαιρο πρωτίστως είναι παιχνίδι άρα δικαιολογείται να εμφανίζεται ως ένα παραλειπόμενο ανάλογης λειτουργίας, κάτι που δεν μπορούμε να ισχυριστούμε για την πολιτική, αφού αποτελεί τη σοβαρότερη κοινωνική δραστηριότητα η οποία απαιτεί συνέπεια, συνέχεια και αδιαπραγμάτευτες αρχές.

Στη πατρίδα μας εμφανίζονται πολλά και διαχρονικά παραδείγματα συσχέτισης και εμπλοκής του ποδοσφαίρου με την πολιτική και τους πολιτικούς καθώς και το αντίστροφο. Ειδικότερα παραδείγματα αφορούν στις πρόσφατες δημοτικές-περιφερειακές εκλογές και ευρωεκλογές όπου η "ποδοσφαιροποίηση της πολιτικής" για εξυπηρέτηση μικροπολιτικών, κομματικών και προσωπικών συμφερόντων καταγράφεται χωρίς "αιδώ" και αποτελεί "ύβρι" για την κοινωνία και τους πολίτες.

Αναμφισβήτητα, υπάρχουν εξαιρέσεις όπου κόμματα και πολιτικοί απέχουν από την "ποδοσφαιροποίηση" της πολιτικής, θέλουμε να ελπίζουμε ως επιλογή και όχι ως αδυναμία εμπλοκής σε ένα γήπεδο και αγώνα που δεν το έχουν αξιολογήσει με πολιτικά κριτήρια.

Το ποδόσφαιρο ως ένα αθλητικό παιχνίδι δεν μπορεί να είναι αποκομμένο από την κοινωνική πραγματικότητα, εφόσον αποτελεί τμήμα και μέρος της λειτουργίας της. Από την άλλη μεριά όμως οι πολιτικοί και η πολιτική θα πρέπει να το διαχειρίζονται ως αυτοτελές και ανεξάρτητο αντικείμενο από τους δικούς τους στόχους.

Αυτό σημαίνει γνώση, κατανόηση και διαχείρισή του ως δραστηριότητα του ελεύθερου χρόνου όπως είναι και οι άλλες αντίστοιχες των θεαμάτων και ψυχαγωγικών αναφορών.

Έντυπη Έκδοση Ελευθεροτυπία, Σάββατο 5 Απριλίου 2014

Πολιτικός και κομματικός αμοραλισμός

ΑΡΘΡΟ Του ΠΑΝΤΕΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΚΟΥ αναπληρωτή καθηγητή Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Είναι σύνηθες το φαινόμενο να ακούγεται συχνά από τα κόμματα και τους πολιτικούς η έκφραση του όρου «αμοραλισμός» ως δείγμα ασυνέπειας των λόγων-θέσεων και πράξεων-έργων κατά την άσκηση της πολιτικής.

Φυσικά, οι χρήστες του όρου δεν τον ταυτίζουν με την ουσία της ανθρωπιστικής σημασίας, αλλά θεωρούν ότι αναφέρονται στην πολιτική του χροιά, η οποία μπορεί και να έχει ελαστικότερη εφαρμογή. Η συλλογιστική αυτή εξυπηρετεί, ασφαλώς, τα κόμματα, που επιδιώκουν να ερμηνεύσουν τη λειτουργία της πολιτικής σαν μια αναγκαιότητα της συμβατότητας ή μη των επιλογών τους με αναφορά στις ιδεολογικές τους τοποθετήσεις, βασιζόμενοι στη δεδομένη εξουσιοδότηση της «λαϊκής» εντολής που ήδη έχουν λάβει.

Η πολιτική αυτή τακτική οδηγεί στην εκδήλωση αλλοπρόσαλλων συμπεριφορών από όλα τα κόμματα, όπως για παράδειγμα στο θέατρο και μάλιστα σε προγραμματισμένες παραστάσεις, επαναλαμβανόμενες με το ίδιο συχνά περιεχόμενο, αλλά με διαφορετικά πρόσωπα. Ενα τέτοιο έργο παίχτηκε πρόσφατα στη Βουλή, όπου οι κορόνες της «ηθικής» ή της μη συμβατότητας στις προτεινόμενες ρυθμίσεις ακούγονταν από όλες τις κομματικές πλευρές χωρίς «αιδώ» εφόσον το ηθικό είναι το δίκαιο που ο καθένας τους υπερασπιζόταν.

Είναι αναγκαίο, εν τέλει, να οριστεί η έννοια της «ηθικής και της ανηθικότητας» σε ό,τι αναφέρεται στην πολιτική και κομματική ελληνική πραγματικότητα, για να έχουν και οι πολίτες τη δυνατότητα να ξεχωρίζουν τους «θύτες από τα θύματα». Γνωρίζουν, ωστόσο, οι παροικούντες την πολιτική ότι στη χώρα της γέννησης της Δημοκρατίας η Υβρις στην Ηθική αντιμετωπιζόταν πάντα με τη Νέμεση, ανεξάρτητα από πρόσωπα και θέσεις ή από την οικονομική ισχύ εκείνων που παρέβαιναν την κοινωνική αυτή προσβολή.

Αντίθετα, η σημερινή πραγματικότητα που βιώνει ο Έλληνας πολίτης υποδηλώνει πως οι κομματικοί άρχοντες - βουλευτές, άφοβοι της Νέμεσης, αδιαφορούν για τον «αμοραλισμό» των πράξεών τους, αφού έχουν νομιμοποιηθεί, με την ψήφο των πολιτών που τους εκλέγουν, να εγκρίνουν προκαταβολικά ό,τι αποφασίσουν ανεξάρτητα από το εάν στην πορεία αυτό συμπεριλαμβανόταν στο πρόγραμμά τους. Η οποιαδήποτε διαφοροποίηση ενός βουλευτή από τις κομματικές «αγέλες» οδηγεί στην έξοδο από το «μαντρί» και στον «ηθικό» εξοστρακισμό του, σαν φυσική συνέπεια, αφού παρέβη την κόκκινη γραμμή που μόνο ο αρχηγός του κόμματος έχει δικαίωμα να ορίζει.

Η πολιτική της δημοκρατίας στα αρχηγικά κόμματα είναι μια διαμορφωμένη πλέον τακτική με σχεδόν προαποφασισμένες διαδικασίες στηριγμένες σε τεχνητές πλειοψηφίες που ήδη έχουν δημιουργηθεί στα κομματικά όργανα και με τις «αναγκαίες» φυσιολογικές αλλά ακίνδυνες μειοψηφίες που θα πρέπει να υπάρχουν για να την ωραιοποιούν.

Από την άλλη όμως πλευρά, η πλειοψηφία των πολιτών χωρίς κομματική ταυτότητα οφείλουμε να ενεργοποιηθούμε για να αντικρούσουμε τις κατευθυνόμενες ή λανθασμένες επιλογές των ολίγων κομματικών, προκειμένου να αποφασίζει η δημοκρατία της πραγματικής πλειοψηφίας και όχι της τεχνητής κομματικής μειοψηφίας με τη μορφή που λειτουργεί σήμερα.

Εξάλλου, μορφές άμεσης δημοκρατίας στην εποχή της τεχνοκρατικής κοινωνικής πραγματικότητας είναι εύκολο να εφαρμοστούν, γεγονός που, βέβαια, δεν εξυπηρετεί τους κομματικούς μηχανισμούς, οι οποίοι μ' αυτόν τον τρόπο θα μπορούσαν να τεθούν σε αμφισβήτηση και θα μετατρέπονταν σε ασήμαντους διεκπεραιωτές των πραγματικών λαϊκών εντολών.

Μία εναλλακτική, ωστόσο, δομική διαμόρφωση της έμμεσης δημοκρατίας θα μπορούσε να είναι η «θεσμοθέτηση εκλεγμένων ομάδων πολιτών με εναλλασσόμενα θεματικά πεδία», οι οποίες θα λειτουργούσαν ως παράλληλα επίπεδα προέγκρισης των νομοθετικών επιλογών της κυβερνώσας πλειοψηφίας.

Εννοούμε, δηλαδή, διαφορετικά επίπεδα «γερουσίας» στα οποία μπορούν να ενταχτούν πολίτες με συγκεκριμένη χρονική θητεία, αδαπάνως για το Δημόσιο με σκοπό να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Οι πολίτες αυτοί μπορούν να επιλέγονται ύστερα από κλήρωση μέσα από τους ειδικούς επαγγελματικούς καταλόγους της ελληνικής επικράτειας.

Η πρόταση, που έχει ως βασικό στόχο τη διεύρυνση της αντιπροσωπευτικής εξουσιοδότησης, θα έδινε μια ουσιαστικότερη εγκυρότητα στις κυβερνητικές επιλογές, κι αυτό γιατί παρέχει τη δυνατότητα σε πολίτες όλων των κοινωνικών στρωμάτων να εναλλάσσονται στη δημοκρατική εκπροσώπηση μιας θητείας, απαλλαγμένοι από προσωπικές σκοπιμότητες και από τάσεις διαπλοκής ή ροπής προς τη διαφθορά.

Έντυπη Έκδοση Ελευθεροτυπία, Πέμπτη 20 Μαρτίου 2014

Κομματικοποίηση της πολιτικής και εκλογές

Οι πολίτες ως συλλογική κοινωνική οντότητα θα πρέπει να αναλάβουμε τις τύχες της πολιτικής μας συν-διαχείρισης με αυτοορ-γάνωση

Του ΠΑΝΤΕΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΚΟΥ αναπληρωτή καθηγητή Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Η πολιτική, ως το ύψιστο αγαθό της δημοκρατίας, υπήρξε το επίτευγμα της κλασικής Ελλάδας, αφού μέσω αυτής ο πολίτης ασκούσε στην πόλη τις υποχρεώσεις της συν-λειτουργίας και συν-διαχείρισης με τους άλλους συμπολίτες του των δημόσιων αναγκών-λειτουργιών.

Φυσικά ο τρόπος, τα μέσα και οι στόχοι της πολιτικής διαχείρισης διαφοροποιούνταν στις κυρίαρχες πόλεις-κράτη, όπως τη Σπάρτη και την Αθήνα, αλλά η ουσία της συν-υπευθυνότητας και της συμμετοχής όλων των πολιτών ήταν ίδια και υποχρεωτική. Στην εξέλιξη των κοινωνιών καταγράφεται η αλλαγή της πολιτικής λειτουργίας από τους πολίτες στα κόμματα, δηλαδή σε περιορισμένες ομάδες πολιτών, οι οποίοι, οργανωμένοι εθελοντικά σε συλλογικές μορφές με κοινούς ιδεολογικούς και κοινωνικοοικονομικούς στόχους, αποσκοπούν στη διαχείριση των δημόσιων αναγκών.

Αυτό περιόρισε την υποχρεωτική συμμετοχή του συνόλου των πολιτών στη συν-διαχείριση των «κοινών», με αποτέλεσμα συν-τεχνίες, συν-διαπλεκόμενες ομάδες και άλλοι εξωγενείς-μη θεσμικοί πολιτικοί παράγοντες να ελέγχουν και να κατευθύνουν την πολιτική για «ίδιον» όφελος.

Η δημοκρατική λειτουργία της πολιτικής μέσω εκλογών, «ψηφου» και αντιπροσώπευσης των πολιτών δημιουργεί την εικονική πραγματικότητα της συν-λειτουργίας και συν-διαχείρισης της πολιτικής και συμμετοχής στα «κοινά». Όμως είναι πλέον αποδεκτό ότι ουδεμία ουσιαστική σχέση έχει ο πολίτης, αφού η τυπικότητα της εκπροσώπησης χωρίς έλεγχο και ανακλητότητα δεν του δίνει καμία σημαντική αξία στην ασκούμενη πολιτική.

Έτσι έχουμε το γεγονός της επιφαινόμενης δημοκρατικής λειτουργίας της πολιτικής, ενώ στην πραγματικότητα υπάρχει η «ολιγαρχία» των κομματικών μηχανισμών, η οποία πρώτα αναπαράγει την πολιτική προς ίδιον όφελος και κατά δεύτερον ενδιαφέρεται για την προώθηση των «κοινών αναγκών».

Η κομματικοποίηση της πολιτικής δεν κρατάει πλέον τα προσχήματα, αφού ούτε ο διαφορετικός ιδεολογικός, ή κομματικός χαρακτήρας τούς εμποδίζει να συν-λειτουργούν στη συν-διαχείριση της εξουσίας, που είναι ο κυρίαρχος στόχος τους. Ακόμη και οι συχνές αλλαγές στα κόμματα των συμβόλων, σχημάτων και ονομάτων, που τείνει να γίνει ο κανόνας, στην εξαίρεση της σταθερότητας των κομματικών διαχωρισμών δημιουργεί ζητήματα πολιτικής αξιοπιστίας.

Σήμερα στη χώρα μας κυνικά και χωρίς ουδεμία κάλυψη επιχειρείται η εξαφάνιση της πολιτικής συν-λειτουργίας των πολιτών και η μεταβίβασή της σε παράκεντρα ελέγχου, της καθοδηγούμενης και κατευθυνόμενης «γνώμης» και «ψηφου» μέσω των δημοσκοπήσεων και των ΜΜΕ.

Η διαμόρφωση τεχνητών πλέον «κομμάτων», τα οποία πλασάρονται ως σωτήρες τύπου «58» και «Ποτάμι», είναι ένα μικρό δείγμα της μελλοντικής διαχείρισης της πολιτικής από τις ελίτ και τις παραφυάδες της. Η απομάκρυνση μέσω της «δυσαρέσκειας» από την κομματική λειτουργία είναι ο άλλος τρόπος του πολιτικού διωγμού των πολιτών και η «ανάθεσή της» σε «επώνυμους» μιντιακούς αστέρες, αφού αυτοί είναι αναγνωρίσιμοι.

Η αναφορά στις εκλογές ως το γεγονός της δημοκρατικής διαφάνειας, που χρησιμοποιείται συχνά και ως μέσον εκφοβισμού για τα επερχόμενα δεινά εάν λαθέψουμε στις επιλογές της ψήφου μας, φαντάζει η τελευταία ελπίδα της διαβρωμένης κομματικής νομεκλατούρας.

Πλέον η λογική του «όλοι μαζί τα φάγαμε» θα είναι το συνειδησιακό σύμπλεγμα που θα μας έχουν επιβάλει, έτσι ώστε να μη διαμαρτυρόμαστε για τα αποτελέσματα της δικής τους σκοπιμότητας μέσω της αντιπροσώπευσης που τους έχουμε διαθέσει με την ψήφο μας.

Οι πολίτες ως συλλογική κοινωνική οντότητα θα πρέπει να αναλάβουμε τις τύχες της πολιτικής μας συν-διαχείρισης με αυτοοργάνωση στους κοινούς χώρους της κατοικίας-γειτονιάς, της εργασίας, του πολιτισμού και της αναψυχής που συνευρισκόμαστε, έτσι ώστε να συναποφασίσουμε ως κοινωνία πολιτών για το μέλλον της ύπαρξής μας

- Του ΠΑΝΤΕΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΚΟΥ
Κομματικό κράτος και αξιολόγηση

Να συμφωνήσουν, κυβέρνηση και κόμματα, στη δημιουργία ανεξάρτητων θεσμικών αρχών αξιολόγησης σε όλο το Δημόσιο

Μεταπολεμικά και μέχρι σήμερα δομήθηκε μια λειτουργία που αφορούσε τη διοίκηση του κράτους στο επιτελικό και διευθυντικό επίπεδο των υπουργείων, δημόσιων οργανισμών, στρατιωτικών και δικαστικών ιεραρχιών, η οποία είχε απόλυτη συνάφεια με τα κόμματα εξουσίας.

Δηλαδή κάθε κόμμα που κέρδιζε στις εκλογές θεωρούσε ότι έχει και τη «θεσμική» εξουσιοδότηση να «ελέγχει» την κρατική ανώτατη ιεραρχία με δικά του στελέχη ανεξαρτήτως γνώσεων, ικανοτήτων και δυνατοτήτων, έχοντας έτσι τα γνωστά διαχρονικά αποτελέσματα της διαφθοράς, του νεποτισμού και της αναποτελεσματικότητας της διοίκησης.

Δυστυχώς, όπως βλέπουμε, συνεχίζεται η ίδια λογική της ελεγχόμενης διορισμένης διευθυντικής ιεραρχίας, όπου μάλιστα στην πρόσφατη τρικομματική και δικομματική κυβέρνηση ορίστηκε και ποσόστωση (4-2-1 ή 4-2) στελεχών από κάθε κόμμα ανάλογα με τα εκλογικά του ποσοστά.

Αυτή η διαπίστωση δεν φαίνεται να ενοχλεί σε επίπεδο δημοκρατίας την κοινωνία, αφού όλοι το θεωρούν «φυσιολογικό» και ίσως κάποιοι να παραμένουν με την ελπίδα-προσδοκία της δικής τους σειράς.

Σοβαρό θέμα που εμπλέκεται με τη λειτουργία της διορισμένης ιεραρχίας της διοίκησης αποτελεί η αξιολόγηση, ένας θεσμός τόσο αναγκαίος όσο και υποχρεωτικός σε κάθε οργανωμένη δραστηριότητα.

Η αξιολόγηση διαχρονικά ήταν και είναι σημείο «σύγκρουσης» ανάμεσα στην κυβέρνηση, την αντιπολίτευση και τους συνδικαλιστές, αφού περιστασιακά, χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση, προτείνονται τρόποι και μέσα τα οποία ο κάθε υπουργός αποφασίζει στο χώρο εποπτείας του (εκπαίδευση, οργανισμοί κ.ά.).

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η αξιολόγηση να χρησιμοποιείται ως μέσο «υποταγής, ελέγχου και διάκρισης» των υπαλλήλων, ειδικότερα σήμερα που επιβάλλονται διαθεσιμότητες και απολύσεις.

Κυρίαρχο ρόλο στην αξιολογική διαδικασία έχει ο ανθρώπινος παράγοντας, κάτι που στη διορισμένη ή με αναξιοκρατικά κριτήρια επιλογή της ανώτατης κρατικής ιεραρχίας λειτουργεί και επηρεάζει καθοριστικά το σύστημα και την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του. Επίσης η απόδοση ευθύνης αξιολόγησης σε επιλεγμένους διευθυντές της διοίκησης με ορισμένο χρόνο θητείας και χωρίς ειδική κατάρτιση επιβαρύνει ακόμα περισσότερο την όλη διαδικασία, με αποτέλεσμα τη δικαστική εμπλοκή με πολλές ανατροπές.

Γι' αυτό το λόγο άμεσα κυβέρνηση και κόμματα πρέπει να συμφωνήσουν στη δημιουργία ανεξάρτητων θεσμικών αρχών αξιολόγησης σε όλο το Δημόσιο, έτσι ώστε να αποτελέσουν αξιόπιστους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς δημοκρατικού ελέγχου.

Η ανεξαρτητοποίηση της αξιολόγησης ανέκαθεν ήταν το ζητούμενο των αντιπολιτευόμενων κομμάτων, αλλά ποτέ όταν γινόντουσαν κυβερνώσα πλειοψηφία το εφάρμοσαν.

Είναι επιτακτική ανάγκη, λοιπόν, τώρα και πριν απ' τις επόμενες εκλογές όλοι να δεσμευτούν ότι θα καταργήσουν τους κομματικούς διορισμούς στους κρατικούς οργανισμούς, στην ιεραρχία των δικαστηρίων και του στρατού και ότι θα θεσμοθετήσουν την επιλογή τους μέσω ανεξάρτητου συστήματος αξιολόγησης.

Έτσι θα δείξουν και τις πραγματικές τους προθέσεις για ένα τόσο σοβαρό θέμα που αφορά τη διοίκηση του κράτους και την αποτελεσματικότητα της εξυπηρέτησης των πολιτών με την εξαφάνιση του ρουσφετιού και της γραφειοκρατίας.

Αυτό κυρίως θα βοηθήσει την ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ, που φαίνεται ότι θα είναι η επόμενη κυβερνώσα πλειοψηφία, να προλάβει τις κυοφορούμενες εσωκομματικές διεργασίες για το «μοίρασμα» της κυβερνητικής πίτας που ορέγονται τα μεσαία και χαμηλά κομματικά στελέχη των διαφόρων συνιστωσών του.

Χωρίς ανεξάρτητη και αξιοκρατική διοίκηση στο κράτος, το στρατό και τη Δικαιοσύνη, δεν μπορεί η δημοκρατία να έχει εγγυήσεις ισοπολιτείας, ασφάλειας και ισονομίας. Η μεταπολιτευτική δημοκρατία μετά σαράντα χρόνια χρειάζεται ενίσχυση σε πλάτος και βάθος, έτσι ώστε να αποκοπεί οριστικά από τη μιζέρια και την αναξιοκρατία των «κομματικών» στο κράτος και στη διοίκησή του.

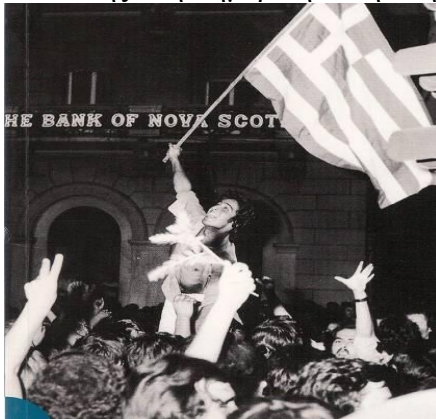
Έντυπη Έκδοση Ελευθεροτυπία, Παρασκευή 17 Ιανουαρίου 2014

Η εξαφάνιση της ουσίας από την πολιτική

Πώς έφτασε σε τέτοιο επίπεδο, μετά 40 χρόνια δημοκρατικής λειτουργίας;

Του ΠΑΝΤΕΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΚΟΥ αναπληρωτή καθηγητή Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Η πολιτική ως κοινωνική λειτουργία, όπως διαμορφώθηκε και παρουσιάζεται από τη Μεταπολίτευση και μέχρι σήμερα μέσα από τα κόμματα, φαίνεται να έχει κλείσει τον κύκλο της στη σημερινή ελληνική πραγματικότητα.

Αυτό το αποδεικνύουν πολλαπλά σοβαρά γεγονότα διαχρονικής δομικής δυσλειτουργίας τόσο των πολιτικών κομμάτων όσο και των πολιτικών προσώπων ως αποτέλεσμα «σήψης» των εσωτερικών αναπαραγωγικών μηχανισμών τους. Διαπλοκή, διαφθορά, κατάχρηση εξουσίας, χρηματισμός, νεποτισμός, ατιμωρησία και πολλά άλλα αρνητικά παράγωγα της καθημερινής πολιτικής πραγματικότητας αποτελούν πλέον καθημερινές ειδήσεις.

Πώς έφτασε μετά σαράντα χρόνια μεταπολιτευτικής δημοκρατικής λειτουργίας η πολιτική σε τέτοιο επίπεδο είναι κάτι που θα πρέπει να απασχολήσει πολιτικούς επιστήμονες, ειδικούς αναλυτές, αλλά κυρίως τους κοινωνιολόγους ως άμεσους μελετητές της ελληνικής κοινωνίας.

Μια πρώτη ερμηνευτική προσέγγιση μπορεί να θεωρηθεί η προηγηθείσα τεχνητή ευμάρεια των μεσαίων και χαμηλών κοινωνικών στρωμάτων, που εγκλωβισμένα στην επίτευξη της γρήγορης και χωρίς όρια κοινωνικής κινητικότητας ενέδωσαν στη μανία της υλικής κατανάλωσης.

Αυτό συνετέλεσε στην αποκοπή τους από τους παραδοσιακούς ηθικούς - αξιακούς κώδικες οι οποίοι λειτουργούσαν ως ανασταλτικές ασφαλιστικές δικλίδες ατομικού ελέγχου. Μια δεύτερη ερμηνεία είναι η χαλάρωση των άυλων συλλογικών πολιτισμικών κανόνων που η παράβασή τους στο παρελθόν θεωρούνταν «ύβρις», με άμεση συνέπεια την επιβολή της «νέμεσης», κάτι που στη σημερινή πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα δεν υπάρχει.

Τα παραπάνω επέδρασαν ωσμωτικά στους πολιτικούς αφού, ως μέλη της ίδιας κοινωνίας και των νέων μεταπολιτευτικών στρωμάτων της κινητικότητας, λειτούργησαν αναλογικά των αντίστοιχων πολιτών - ομάδων που εκλέχτηκαν για να εκπροσωπήσουν.

Δεν είναι τυχαίο ότι εισήλθαν στην πολιτική πρόσωπα που αντιπροσώπευαν τα λαϊκά στρώματα με ίδια χαρακτηριστικά κουλτούρας που αναφερόταν στα «κεκτημένα δικαιώματα» μιας στρεβλής κοινωνικής κινητικότητας χωρίς αναγνώριση κανόνων, υποχρεώσεων και ισονομίας.

Ανάλογα και τα πολιτικά κόμματα ως δομημένοι κοινωνικοί μηχανισμοί, όχι μόνο δεν προσπάθησαν να ανακόψουν αυτή την εξέλιξη, αλλά προσαρμόστηκαν αναπαράγοντας στο εσωτερικό τους την ίδια κατάσταση. Αυτό τελικά είχε ως αποτέλεσμα κόμματα και πολιτικοί να συμπεριφέρονται ως κατευθυνόμενοι εκπρόσωποι μιας λανθάνουσας κοινωνικής πραγματικότητας στην οποία τα συμβαίνοντα καθόριζαν τις επιλογές τους.

Για κάποιους πολιτικούς - κόμματα, πολιτική είναι η διαχείριση και η νομή της εξουσίας, άρα και ο υπέρτατος στόχος. Για άλλους, πολιτική είναι η με κάθε τρόπο σωτηρία και παραμονή τους στην υπάρχουσα κατάσταση και για τους τρίτους, πολιτική είναι η αναμονή του «ώριμου φρούτου», αφού κάποια στιγμή ο λαός θα τους ανταμείψει με την εξουσία.

Έτσι βιώνουμε μια πολιτική του φόβου και των συνεπειών ανατροπής κεκτημένων καταχρηστικών καταστάσεων, αφού όλοι ελπίζουν ότι η διατήρηση και η αναπαραγωγή της θα τους εξιλεώσει ανεξάρτητα της κομματικής, ιδεολογικής και πολιτικής ταυτότητας που θα επιλέξουν.

Οι σπασμωδικές κινήσεις πολιτικής ανασυγκρότησης παραμένουν ως τεχνητά προτεινόμενα μορφώματα των «παράκεντρων εξουσίας» που φοβούνται ότι μπορούν να χάσουν τον έλεγχο της αντιδημοκρατικής παρέμβασης που τους επιτρέπεται να έχουν.

Επίσης τα ΜΜΕ, που λειτουργούν ως παράλληλος μηχανισμός πολιτικής συνδιαμόρφωσης της «κοινής γνώμης», δημιουργούν εσφαλμένες προσδοκίες για παραμονή και έλεγχο της σημερινής πολιτικής πραγματικότητας.

Οι πολίτες, βιώνοντας τις συνέπειες αυτής της πολιτικής με κυρίαρχο πρόβλημα την οικονομική τους εξαθλίωση, παραμένουν σιωπηλοί παρατηρητές και μόνο οι δημοσκοπήσεις προσομοιωτικά ομιλούν για αυτούς χωρίς τα «νούμερα» να είναι σίγουρα αληθή.

Η ελπίδα για αλλαγή της πολιτικής πραγματικότητας μπορεί να γίνει μόνο με ειρηνική ανατροπή από «ακομμάτιστη» μαζική κινητοποίηση των πολιτών, με νέους εμπνευσμένους λαϊκούς ηγέτες - συλλογικότητες που θα αναλάβουν να συγκροτήσουν διαδικασίες άμεσης δημοκρατίας.

Κοινωνία και πολιτικά κόμματα

Του Παντελή Κωνσταντινάκου*

Η ελληνική κοινωνική πραγματικότητα τα τελευταία χρόνια της μνημονιακής εξάρτησης παρουσιάζει αξιοσημείωτο επιστημονικό ενδιαφέρον, αφού η έντονη ανθρωπιστική-κοινωνικοοικονομική κατάρρευση των μεσαίων και χαμηλών στρωμάτων είναι πρωτοφανής σε παγκόσμιο επίπεδο.

Το «δόγμα του σοκ» της Κλάιν αποτέλεσε την προφητική ερμηνεία της «πειραματικής» εφαρμογής μιας νεοφιλελεύθερης πολιτικής, σε κοινωνίες-κράτη ειδικού ενδιαφέροντος, με τα αποτελέσματα να τη δικαιώνουν. Τώρα στη χώρα μας εφαρμόζεται σε πλήρη και πραγματικό χρόνο η οριστική μορφή μιας ανάλογης πολιτικής, με τη σημαντική διαφορά ότι παραπέμπει σε κοινωνία με δομικά χαρακτηριστικά εξαρτημένης επαρχίας μιας ευρύτερης ευρωπαϊκής οντότητας-κράτους.

Το εγχείρημα, ειδικότερα στην Ελλάδα, αποτελεί τον Προκρούστη της παγκόσμιας οικονομικής ελίτ, ως δείγμα κυνικού αυτοκρατορικού και ιμπεριαλιστικού τύπου μετανεωτερικής εξουσίας και θα αποτελέσει μοντέλο διοίκησης για τις επόμενες κοινωνίες-κράτη. Η ιστορική μνήμη από την αρχαία Ελλάδα της κλασικής περιόδου μπορεί να μας βοηθήσει να ερμηνεύσουμε, κατανοήσουμε και επεξεργαστούμε μεθόδους, εργαλεία και δράσεις για την «αντίσταση» και ύπαρξή μας.

Ειδικότερα στις «πόλεις-κράτη» Σπάρτης και Αθήνας με τις αντιθετικές κοινωνικο-ιδεολογικές δομές και λειτουργίες υπήρξαν πολιτικές διαχείρισης εντός και εκτός της επικράτειάς τους, που ακόμη και σήμερα αναφέρονται και μνημονεύονται ως δείγματα αναγκαίας εφαρμογής.

Η βάση των πολιτισμικών κοινωνικών συστημάτων οργάνωσης και διοίκησης στις αντίστοιχες δύο πόλεις οριοθετούσε τη συλλογικότητα και αλληλεγγύη ως συνεκτικούς δεσμούς συνεργασίας, με αποτέλεσμα όταν αυτό λειτούργησε, κυρίως κατά την Πελοποννησιακή Συμμαχία, να αποτελέσει υπόδειγμα πολιτικής διαχείρισης.

Αντίθετα σε περιόδους εσωτερικής ανταγωνιστικής και συγκρουσιακής κατάστασης μεταξύ τους με ρήξη των συνδετικών συλλογικών δεσμών, διαμορφώθηκαν κοινωνικοοικονομικές συνθήκες ανάλογης σημερινής υποτέλειας και εξευτελισμού. Ωφέλιμη επίσης είναι για την παγκόσμια ελίτ αλλά και τα πολιτικά κόμματα η μελέτη των κοινωνικών διεργασιών της μακεδονικής/ρωμαϊκής/βυζαντινής περιόδου με τα συγγενή αυτοκρατορικά χαρακτηριστικά, που λειτούργησαν ως προπομποί του Μεσαίωνα με αποτέλεσμα την κοινωνική οπισθοδρόμηση και εξαθλίωση των μαζών. Ίσως οι σημερινοί πολιτικοί και κόμματα ως συνονθύλευμα διάσπαρτων ιδεοληπτικών αντανάκλασεων να θεωρούν ότι η Ιστορία επαναλαμβάνεται μόνον ως «φάρσα» και ότι ο δικός τους ρόλος και λειτουργία είναι πάνω και πέρα από κάθε παρελθοντική καταγραφή του κοινωνικού γίγνεσθαι.

Ειδικότερα οι θεωρούμενοι προοδευτικοί, δημοκράτες, σοσιαλίζοντες και αριστερίζοντες πολιτικοί και τα κομματικά μορφώματα ίσως να εκτιμούν ότι οι πολίτες που δεν συμμετέχουν σε «μαντριά» δεν είναι υπολογίσιμοι και πρέπει να αντιμετωπίζονται ως αλώσιμη μάζα.

Οι θεωρητικές κορόνες των επαγγελματιών της πολιτικής και κομματικής κινητικότητας δεν μπορούν πλέον να πείσουν, ανεξάρτητα από τη συμπεριφορά των αναξιοπαθούντων κοινωνικών στρωμάτων που έχουν υποστεί τον ανθρωπιστικό εξευτελισμό, που φαινομενικά και μόνο δείχνουν να αποδέχονται και να υπομένουν την κατάστασή τους. Ως τότε όμως... Η απάντηση υπάρχει στη μελέτη των παραπάνω αναφερόμενων ιστορικών περιόδων και καλό θα είναι να ενημερωθούν από ειδικούς που διαβλέπουν ότι έρχεται η ώρα της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Σίγουρα δεν προφητεύουμε τις μορφές, αλλά ελπίζουμε και ευχόμαστε να μην είναι παρελθοντικής ή άλλης νεωτερικής βίαιης συγκρουσιακής κοινωνικοπολιτικής κατάστασης. Είναι επιτακτική ανάγκη να διαμορφωθούν πολιτικές ανασυγκρότησης ανοιχτών συλλογικών διεργασιών με συμμετοχή όλων των πολιτών χωρίς δομικά κομματικά στεγανά.

Οι πρωτοβουλίες θα πρέπει να παραπέμπουν σε ενέργειες που έχουν ιστορική και πολιτική αναφορά στο πολιτισμικό παρελθόν και παρόν της ελληνικής κοινωνικής πραγματικότητας και από ανθρώπους οι οποίοι εμπράκτως το αποδεικνύουν καθημερινά με το είναι τους.

Έντυπη Έκδοση Ελευθεροτυπία, Τρίτη 8 Οκτωβρίου 2013

Η πολιτισμική βαρβαρότητα της Χρυσής Αυγής

Άρθρο του ΠΑΝΤΕΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΚΟΥ *

Η αρχαιοελληνική κλασική παιδεία διαμόρφωσε διαχρονικές πολιτισμικές αξίες που λειτούργησαν ανατροφοδοτικά στη διάρκεια των αιώνων σε λαούς και κοινωνίες οι οποίες είχαν κατάλοιπα βαρβαρικού έθνους. Αυτή η παιδεία στην πατρίδα που τη γέννησε δυστυχώς εμφανίζει όχι μόνο σημάδια κάμψης, αλλά και επικίνδυνης οπισθοδρόμησης.

Αυτό το αποτέλεσμα πρέπει να αναζητηθεί στην πολιτική και κοινωνική λειτουργία του σύγχρονου ελληνικού κράτους μετά την Επανάσταση και σίγουρα στη διαχρονική εξάρτησή του από τις ξενόφερτες πολιτικο-οικονομικές ελίτ. Οι πολιτισμικές επιδράσεις επιβάλλουν από μόνες τους αλλαγές και προσαρμογές στις ανθρώπινες κοινωνικές λειτουργίες, είτε αυτές αφορούν τις προσωπικές ατομικές ή τις γενικές συλλογικές.

Οι αλλαγές που αφορούν τις ανθρώπινες δράσεις, πολιτικές, εκπαιδευτικές, επαγγελματικές καθορίζουν ένα νέο τρόπο κοινωνικής συμπεριφοράς, που διαφοροποιεί το άτομο και τις ανάγκες του. Ουσιαστικά μιλάμε για έναν άλλο τρόπο σκέψης και λειτουργίας, που βασίζεται στη γνώση και εμπειρία ατόμων και συλλογικών ομάδων οι οποίες διαφοροποιούν το κοινωνικό γίνεσθαι.

Οι πολιτισμικές αλλαγές που συντελέστηκαν στην Ελλάδα μετά τη μεταπολίτευση μας ξέκοψαν από τις παραδοσιακές αξίες του μέτρου, της καλοκαγαθίας και του σεβασμού στη διαφορετικότητα. Αυτό ίσως εκτιμηθεί ως η αρχή της πολιτικής και κοινωνικής «βαρβαρότητας», με άμεση επίδραση στους πολίτες και την κοινωνία, που τελικά είχε ως αποτέλεσμα τη γένεση της «φασίζουσας συμπεριφοράς». Φυσικά θα πρέπει να ομιλούμε για συμπεριφοριστικές εξεις αναπαραγωγικών στερεότυπων μιμητικών προτύπων και λειτουργιών, χωρίς συνειδησιακές δομικές ατομικές και συλλογικές διαμορφώσεις.

Ως κάτι ανάλογο θα πρέπει να προσεγγιστεί η πολιτισμική βαρβαρότητα της Χρυσής Αυγής, αφού τα άτομα και οι συλλογικές ομάδες της δρουν και λειτουργούν ως τεχνητά υποκατάστατα μιας μηχανιστικής κατασκευής χωρίς λογικές και κριτικές αναφορές.

Φυσικά δεν παραγνωρίζονται ούτε το αποτέλεσμα ούτε οι προοπτικές μονιμοποίησης και δομικής διαμόρφωσης τέτοιων φαινομένων, γι' αυτό η αντιμετώπισή της θα πρέπει να είναι άμεση και αποτελεσματική. Το ζητούμενο στην περίπτωση της Χρυσής

Αυγής είναι η ερμηνευτική της αναφορά ως πολιτικοκοινωνικού μορφώματος, έτσι ώστε τα εργαλεία, η μεθοδολογία και το περιεχόμενο αντιμετώπισής της να είναι κατάλληλα και αποδοτικά ως προς τον τελικό στόχο της πλήρους εξαφάνισής της.

Βασικό εργαλείο προς αυτή την κατεύθυνση θα είναι οι πολίτες-συμμέτοχοι στη διαμόρφωση του παρόντος και συνδιαχειριστές του μέλλοντος, διατηρώντας τις κεκτημένες κοινωνικές ιδιότητες που τους χαρακτηρίζουν, και όχι ως δρων οπαδικός όχλος. Μεθοδολογικά απαιτούνται δομικές αλλαγές στη λειτουργία των συστημικών πολιτικών κομμάτων, με την άμεση διαμόρφωσή τους ως συλλογικών υπεύθυνων ιδεολογικών φορέων, λειτουργώντας με ανοικτές και δημοκρατικές διαδικασίες.

Η αναγνώριση της κλασικής παιδείας ως περιεχόμενο εκπαίδευσης μπορεί να θεωρηθεί η καλύτερη άμυνα αλλά και η επιθετική προοπτική στην επέλαση της φασίζουσας Χρυσής Αυγής. Η συλλογικότητα και η συμμετοχικότητα που πρέπει να έχουμε ως πολίτες στη λειτουργία της «πόλης» και η διαχρονική αξία της αλληλεγγύης θα επαναπροσδιορίσουν την κοινωνική λειτουργία μας και στάση απέναντι στους συμπολίτες, ανεξάρτητα από φύλο, φυλή και καταγωγή. Είναι ιστορικά αποδεδειγμένο ότι οι Έλληνες πετύχαμε μόνο όταν συλλογικά ενεργούσαμε και πάντα με σταθερή αξία το χρέος προς τον τόπο.

Τα κόμματα αλλά και οι πολίτες έχουμε ευθύνη για το σημερινό γίνεσθαι γι' αυτό ας αναλάβουμε πρωτοβουλίες μέσα από την παρουσία μας, έτσι ώστε να αποκλείσουμε κάθε είδος βαρβαρότητας από όπου και αν προέρχεται, γιατί η απειλή της Χρυσής Αυγής είναι το φαίνεσθαι και όχι το είναι της ελληνικής κοινωνικής πραγματικότητας.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 04/09/2013

Η κοινωνική διάσταση της πολιτικής βίας

Η βία ως κοινωνικό φαινόμενο έχει διαχρονική παρουσία ως προς τις μορφές και εφαρμογές, ανάλογα με τις υπάρχουσες συνθήκες, τους παράγοντες και τις αιτίες γέννησης και εξάπλωσής της.

Η πολιτική βία εμφανίζεται στην "πραγματική" της μορφή ως αποτέλεσμα της κρατικής εξουσίας αλλά και με "λανθάνουσα μορφή", που είναι απόρροια του ανθρώπινου παράγοντα στη λειτουργία των θεσμών (γραφειοκρατία).

Είναι γνωστό ότι η πολιτική στις σύγχρονες αναπτυγμένες κοινωνίες αναπαράγει μέσω των κρατικών θεσμικών ελεγχόμενων μηχανισμών τις διάφορες μορφές καταναγκασμών, φόβου, κοινωνικού ελέγχου και βίας.

Η πολιτική βία συναντάται σε όλες τις κοινωνικές δραστηριότητες μέσω προσώπων και φορέων, τα οποία παρουσιάζουν πραγματική ή λανθάνουσα αποδοχή και εκτέλεση.

Η διαμόρφωση, η αναπαραγωγή και η επίδραση της πολιτικής βίας στις ομάδες - άτομα γίνεται μέσω των κοινωνικών μηχανισμών και ειδικότερα της εκπαίδευσης. Σημαντικό μερίδιο ευθύνης στην ύπαρξη πολιτικής βίας στη χώρα μας έχει η γενιά της μεταπολίτευσης, η οποία, αν και εντάχθηκε σε κόμματα προοδευτικής ιδεολογίας, εν τούτοις την αποδέχθηκε και την αναπαρήγαγε κατά τη διάρκεια της δικής της εξουσίας.

Συνυπεύθυνες είναι και οι άλλες πολιτικές συνιστώσες οι οποίες, λειτουργώντας αντισυμβατικά μέσω ενός μοραλιστικού οραματισμού και ρομαντικού ακτιβισμού, θεωρούν ότι μπορούν έτσι να επιτύχουν την ανατροπή της.

Σε μια τέτοια κρίσιμη χρονική περίοδο πραγματοποιείται η σημαντικότερη πολιτικο-ιδεολογική ανατροπή της συλλογικής συνείδησης των νεότερων κοινωνικών ομάδων.

Η πολιτική βία, χρησιμοποιώντας "μνημονιακές" τεχνικές, δοκιμάζει όρια, υπομονή και αντοχές, καταπατώντας κάθε έννοια ατομικής αξιοπρέπειας. Πόσο θα διαρκέσει και πώς θα μετεξελιχθεί αυτή η πολιτική βία ανεξαρτήτως του οικονομικού προσωπείου θα φανεί κυρίως από την επίδρασή της στα μεσαία και χαμηλά κοινωνικά στρώματα. Η διεθνής πολιτική ελίτ δοκιμάζει στη χώρα μας τη χρήση κάθε μορφής βίας ως εργαλειακή πρακτική για να ανατρέψει χρόνιες κοινωνικές καταστάσεις έχοντας πρόσφορη υποστήριξη από την εγχώρια πολιτική ελίτ. Η διάσπαση των προοδευτικών πολιτικών δυνάμεων έχει πετύχει το στόχο της, αφού η έλλειψη συλλογικής αντίστασης των μαζικών κινημάτων της δημόσιας και ιδιωτικής εργασίας είναι εμφανέστατη. Ακόμα η αδυναμία καθηγεσίας από τον πνευματικό κόσμο της χώρας επιβραδύνει τις όποιες κυοφορούμενες ανατρεπτικές προσπάθειες, με αποτέλεσμα τα κοινωνικά στρώματα να βρίσκονται σε πλήρη σύγχυση. Παρουσίαση σοβαρής εναλλακτικής πολιτικής στη σημερινή κρίσιμη περίοδο δεν φαίνεται να υπάρχει, χωρίς αυτό να μηδενίζει τις οποιεσδήποτε καλοπροαίρετες ενέργειες που προτάσσουν μια άλλη ηθική και δίκαιη προοπτική για το μέλλον της πατρίδας. Η υποβόσκουσα "δυναμική" της παράξενης "σιωπής" των μεσαίων και χαμηλών στρωμάτων δεν πρέπει να θεωρείται παθητική αποδοχή των συμβαινόντων. Ούτε η χαμηλή αντιπροσώπευση που παρουσιάζεται στα καλέσματα των κομματικών και συνδικαλιστικών ηγεσιών μπορεί να ερμηνευτεί με όρους φοβικής υπόταξης στην πραγματική βία της εξουσίας. Η συνεχιζόμενη πολιτική βία πιθανό να ωθήσει τη "μαζική σιωπή" να εξελιχθεί σε ορμητικό ποτάμι οργής κατά πάντων, ώστε να συντελεστεί η ζητούμενη ολική διάλυση των συστημικών μηχανισμών καταπίεσης με αποτέλεσμα την πλήρη ανατροπή των».

Πολιτισμική αναγέννηση Του Παντελή Κωνσταντινάκου

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΛΑΚΩΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ 02/01/2014

Όπως φαίνεται από το ιστορικό παρελθόν η Ελλάδα πολιτισμικά ανέκαθεν δεχόταν επιρροές από τα τεκταινόμενα στη Βαλκανική, Ευρωπαϊκή και Αραβική περιοχή κυρίως λόγω των δεσμών που αναπτύχθηκαν μέσω της χερσαίας και θαλάσσιας επικοινωνίας.

Οι έντονες πολιτικοϊδεολογικές αλλαγές που συνέβησαν διαχρονικά στην περιοχή ως αποτέλεσμα των ευρύτερων συγκρουσιακών ανακατατάξεων, επέδρασαν καθοριστικά στις πολιτισμικές εξελίξεις της πατρίδας μας. Ως εκ τούτου θα πρέπει να βλέπουμε την παρουσία και προοπτική της χώρας στο γενικότερο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο χώρο, κάτω από το πρίσμα των συνολικότερων πολιτισμικών αναφορών και μεταβολών όπως αυτές συντελέστηκαν, συντελούνται και διαμορφώνονται.

Οι κοινωνικές καταβολές της εθνικής καταγωγής μας μπορούν να ορισθούν ως η βάση της μελέτης, αφού έτσι διαχρονικά οροθετήθηκαν τα πολιτισμικά ελληνικά χαρακτηριστικά μέσω των οποίων θα πρέπει να αποφασίζονται οι επιλογές για το παρόν και το μέλλον της χώρας.

Φυσικά αναφερόμαστε στις προγονικές επιδράσεις της εθνικής κυριαρχίας, της γλώσσας, των πολιτιστικών, φιλοσοφικών, εθιμικών και έθους αναφορών, για τα οποία αισθανόμαστε ως συνεχιστές τους αφού αυτά προσδιόρισαν το πολιτισμικό είναι των ελλήνων πολιτών. Η επιμέρους ειδική ανάλυση κάθε παραπάνω τομέα μπορεί να αποτελέσει τη βάση της αναγεννησιακής προοπτικής ως αξιακό χαρακτηριστικό που ήταν, είναι και πρέπει να υπάρξει στην συνέχεια της ελληνικής πολιτισμικής εξέλιξης. Κάτι τέτοιο προϋποθέτει γνώση, κατανόηση, ερμηνεία και προσαρμογή της ζητούμενης αναγεννησιακής πορείας της πατρίδας, ως αποδοχή και προσαρμογή της μέσω της παιδείας, αγωγής και εκπαίδευσης των παρόντων και μελλοντικών γενεών.

Οι θεσμικές κοινωνικές λειτουργίες χρειάζονται επεξεργασία ως προς τους τρόπους και τα μέσα που αυτές γίνονται αποδεκτές σε μια ελληνική πραγματικότητα, που μεταπολεμικά και ως σήμερα υπέστη πολιτισμικό σοκ, ως αποτέλεσμα πολιτικών επιλογών – εφαρμογών ειδικότερα κατά την προδικτατορική, μεταδικτατορική και νεώτερη περίοδο.

Επίσης οι έντονες ανατροπές της μετανεωτερικότητας σε ηθικά, εθιμικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά κυρίως από την επίδραση της τεχνολογίας, καθόρισαν μια σημερινή πραγματικότητα στρεβλής, θολής και χωρίς έθους προοπτική της ελληνικής κοινωνίας. Οι συνεχείς πειραματισμοί στην εκπαίδευση είναι η βάση της πολιτισμικής στρέβλωσης γι αυτό άμεσα πρέπει να οροθετηθούν οι κανόνες της διαμόρφωσης μιας πολιτικής στην παιδεία και τον πολιτισμό, όπου η εκπαίδευση θα λειτουργεί ως μέσο της αγωγής και προσαρμογής της κοινωνίας και των πολιτών.

Η πολιτισμική αναγέννηση ενός λαού πρέπει να έχει χαρακτηριστικά συνοχής και συνέχειας στηριζόμενη σε σταθερά αποδεκτά στοιχεία προγονικών αναφορών, μέσω των οποίων η συνύπαρξη των γενεών θα γίνεται ομαλά και προοδευτικά ειδικότερα σήμερα που βιώνουμε τη σκληρή παγκοσμιοποιημένη πραγματικότητα.

Μια τέτοια πολιτισμική εξέλιξη μπορεί να συμφωνηθεί κατόπιν διαλόγου μεταξύ των πολιτικών κομμάτων και των κοινωνικών φορέων, έτσι ώστε να αποτελέσει σταθερό διαχρονικό πλαίσιο εφαρμογής ανεξάρτητα της εκάστοτε κυβερνώσας πλειοψηφίας.

Ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η διαχείριση μπορεί να γίνει από μια ανεξάρτητη αρχή, αφού πρώτα αποφασιστούν η φιλοσοφία, οι αρχές, ο σκοπός και οι στόχοι ενός τέτοιου σοβαρού εθνικού πολιτισμικού εγχειρήματος και το οποίο θα εγκριθεί από το ευρύτερο πολιτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι.

Φυσικά χρειάζονται άμεσες διορθωτικές πολιτικές πολιτισμικής αναγέννησης στην υπάρχουσα βαλτώδη ελληνική πραγματικότητα, αφού ο αυτοσχεδιασμός, η προχειρότητα και η επικίνδυνη άγνοια των διορισμένων «ειδικών» σε θέσεις κλειδιά πρέπει να σταματήσει και να αντικατασταθεί με μόνιμα εκλεγμένα καταξιωμένα πρόσωπα.

Η πολιτισμική αναγέννηση της πατρίδας θεωρείται ως το αναγκαίο και σοβαρότερο ιδεώδες το οποίο όλοι θα πρέπει να υποστηρίξουν, ανεξάρτητα από πολιτικές, κομματικές, συντεχνιακές και προσωπικές αναφορές, αφού πρόκειται για την «ταυτότητα» του έθνους που διαχρονικά μεταφέρεται ανά τους αιώνες.

Αθλητισμός και οπαδική βία

Του Παντελή Κωνσταντινάκου*

Ο αθλητισμός στην Ελλάδα έχει χάσει την κοινωνική παρεμβατική του χρησιμότητα για τους πολίτες, τόσο σε επίπεδο υγιούς ψυχοσωματικής ωφέλειας όσο και ψυχαγωγίας. Η οπαδική βία στον αθλητισμό μεταξύ φιλάθλων και όχι μόνο, αλλά και εναντίον δημοσιογράφων και παραγόντων, έχει ξεπεράσει τις συνηθισμένες εκφάνσεις της.

Επίσης, από εκπροσώπους της διοίκησης του αθλητισμού μέσω δηλώσεων και αποφάσεων «καλλιεργείται» «επικίνδυνο περιβάλλον», που μπορεί να πάρει ανεξέλεγκτες διαστάσεις, σχετικά με την παρουσίαση του φαινομένου της οπαδικής βίας. Στην ελληνική κοινωνία, η παρουσία της οπαδικής βίας έχει ευρεία διάσταση, με αντανάκλαση στην ασφαλή καθημερινότητα των πολιτών και εμφανίζεται ως εγγενής αδυναμία του πολιτικού συστήματος να την ελέγξει και να τη διαχειριστεί. Το εκάστοτε γεγονός της οπαδικής βίας δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως ακόμη ένα ξεχωριστό συμβάν, αλλά ως συνέχεια της ευρύτερης διαχεόμενης βίας στην κοινωνία, η οποία στην περίπτωση του αθλητισμού υπάρχει κίνδυνος να πυροδοτήσει γενικότερες καταστάσεις.

Ειδικότερα τα τελευταία χρόνια που οι πολίτες βιώνουν σοβαρή κοινωνικοοικονομική κρίση, τα φαινόμενα της βίας στον χώρο του αθλητισμού έχουν ευκολότερη παρουσίαση και εξέλιξη. Η κοινωνική αναφορά της οπαδικής βίας είναι άμεσα συνδεδεμένη με το εκάστοτε πολιτικοϊδεολογικό σύστημα κυβερνητικής εξουσίας, γι' αυτό και η διαχείρισή της πρέπει να είναι ανάλογη με αυτό.

Φυσικά κάτι τέτοιο δεν μειώνει τον σημαντικό ρόλο των αθλητικών παραγόντων των ομοσπονδιών και ομάδων, σε ό,τι αφορά την εμφάνιση και αντιμετώπιση της οπαδικής βίας. Διαχρονικά έχουν διατυπωθεί προτάσεις προς τους θεσμικούς κρατικούς και αθλητικούς εκπροσώπους, ως αποτέλεσμα επιστημονικής μελέτης για την οργάνωση και λειτουργία του αθλητισμού, καθώς και την πρόληψη-αντιμετώπιση της οπαδικής βίας.

Δυστυχώς, η εκάστοτε πολιτική ηγεσία που έχει την ευθύνη της διαμόρφωσης του θεσμικού και λειτουργικού πλαισίου του αθλητισμού δεν έχει ανταποκριθεί, παραμένοντας έτσι δέσμια στο συνεχιζόμενο βαλτωμένο παραγοντικό αθλητικό κατεστημένο. Οι συνεχείς συρραφές ως αλλαγές νόμων και κανονιστικών διατάξεων από την εκάστοτε κυβέρνηση για την αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών στον αθλητισμό ουδεμία βελτίωση έχουν επιφέρει, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τον έλεγχο και αντιμετώπιση της οπαδικής βίας.

Είναι πλέον επιτακτική ανάγκη να διαμορφωθεί εθνική πολιτική στρατηγική για τον αθλητισμό, που θα αφορά την κοινωνική ωφελιμότητα και χρησιμότητά του ως σωματικού και ψυχαγωγικού αγαθού όλων των πολιτών.

Κάτι τέτοιο μπορεί να γίνει με τη δημιουργία ανεξάρτητης επιστημονικής αρχής από τη Βουλή, η οποία θα έχει την ευθύνη του συντονισμού, της παρακολούθησης και ελέγχου των αθλητικών δραστηριοτήτων και παράλληλα θα προωθεί-καλλιεργεί πρότυπα κοινωνικής αθλητικής κουλτούρας.

Η ανεξάρτητη αρχή, σε συνεργασία με το υπουργείο Παιδείας, του Πολιτισμού και Αθλητισμού, θα συνδιαμορφώνει το πλαίσιο της θεσμικής λειτουργίας του αθλητισμού σε μαζικό, ερασιτεχνικό, ανταγωνιστικό και επαγγελματικό επίπεδο.

Επίσης θα προωθούνται κοινωνικές δράσεις που θα αφορούν την παρουσίαση της ωφέλειας των αθλητικών δραστηριοτήτων στους πολίτες, καθώς και τη σημασία και τον ρόλο των εκπαιδευτικών, γονέων και αθλητικών παραγόντων ως συμβαλλόμενους λειτουργούς του Αθλητισμού.

Η επίσημη πολιτεία, τα πολιτικά κόμματα, οι θεσμικοί εκπρόσωποι του αθλητισμού και η επιστημονική κοινότητα πρέπει να συμπορευτούν στην κοινή προσπάθεια για το μέλλον του αθλητισμού στην ελληνική κοινωνία και την αντιμετώπιση ενός τόσο σοβαρού κοινωνικού προβλήματος όπως είναι η οπαδική βία.

Η κοινωνική διάσταση της βίας στον ελληνικό αθλητισμό

Ημερομηνία δημοσίευσης: 13/01/2013

ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΚΟΥ*

Η κοινωνική διάσταση του φαινομένου της βίας στον ελληνικό αθλητισμό αντανακλάται στην καθημερινότητα των πολιτών ως μια εγγενής "αδυναμία" του πολιτικού συστήματος η οποία εξυπηρετεί αλλότριους σκοπούς.

Σε κοινωνικές περιόδους με αυξημένα ατομικά και συλλογικά προβλήματα, το φαινόμενο της βίας στον αθλητισμό μπορεί να γίνει προπομπός ευρύτερων κοινωνικών βιαιότητων. Σήμερα η ελληνική κοινωνία βρίσκεται σε ιδιαίτερη κρίσιμη περίοδο, η οποία διευκολύνει φαινόμενα βίας, τα οποία στο χώρο του αθλητισμού έχουν ευκολότερη παρουσίαση και εξέλιξη.

Αναγκαίο είναι να δει κανείς τι είναι και τι δεν είναι βία μέσα από τη σκοπιά της ιστορίας της εκάστοτε κοινωνίας, αφού οι κοινωνικοί κανόνες είναι εκείνοι που καθορίζουν τις θετικές και αρνητικές ενέργειες των ανθρώπων[1].

Καμία δραστηριότητα δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως βίαιη χωρίς να ληφθεί υπόψη το εκάστοτε σύστημα των κοινωνικών αξιών, αφού είναι γνωστό ότι στη διαμόρφωση των κοινωνικών αντιλήψεων για τη χρήση ή μη χρήση της βίας βασικό ρόλο έχει το υψηλό πολιτισμικό επίπεδο στη διαχρονική πορεία της εκάστοτε κοινωνίας[2].

Σε ό,τι αφορά τους παράγοντες διαμόρφωσης της βίας και τις ερμηνείες που αναφέρονται στο κοινωνικό περιβάλλον μπορούμε να τους κατατάξουμε ως εξής: α) ματαίωση προσδοκιών[3], β) προσωπική κατάσταση του φιλάθλου/οπαδού[4], και γ) αναπαράσταση γεγονότων βίας[5].

Σοβαρές περιπτώσεις βίας στη χώρα μας ήταν το γεγονός της συμπλοκής μεταξύ φιλάθλων βόλεϊ, που έγινε στην Παιανία με αποτέλεσμα τον θάνατο ενός νέου, καθώς και ο θάνατος στη Λάρισα φιλάθλου από φωτοβολίδα.

Έρευνα για τις "στάσεις" των κοινωνικών ομάδων ως προς τους παράγοντες που δημιουργούν βιαιότητες στις αθλητικές διοργανώσεις, όπως και τη σύνδεσή τους με τη κοινωνική διαστρωμάτωση και το είδος του αθλήματος δείχνουν τη διαφοροποίηση του φαινομένου εκτός του ποδοσφαίρου και σε άλλα ομαδικά αθλήματα όπως το βόλεϊ, μπάσκετ και πόλο, αλλά και τη σχέση της ηλικίας, της μόρφωσης και του επαγγέλματος με την ύπαρξη βίαιων γεγονότων.

Άλλη ανάλογη έρευνα σε Έλληνες δημοσιογράφους έδειξε την αλληλοεπίδραση που έχουν τα ΜΜΕ και ο αθλητισμός σε σχέση με τη κάλυψη των γεγονότων βίας, καθώς και τις "στάσεις" που έχουν λόγω της καταγωγής τους, της μόρφωσης και του μέσου εργασίας, τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες [6,7].

Εναλλακτικές ερμηνείες του φαινομένου της βίας στον ελληνικό αθλητισμό μπορούν να θεωρηθούν η αναξιοπιστία των θεσμικών οργάνων της διοίκησής του σε όλα τα επίπεδα, λόγω της πολιτικής/κομματικής συσχέτισής τους, η λειτουργία των ΜΜΕ και η σχέσής τους με τις ομάδες, ο ρόλος των παραγόντων και η σύνδεσή τους με τα οικονομικά κατεστημένα.

Προτεινόμενες ενέργειες αντιμετώπισης της βίας μπορούν να καταγραφούν ως: η προσφερόμενη δωρεάν μαζική άσκηση - άθληση των κοινωνικών ομάδων, κυρίως της νέας γενιάς, από την πολιτεία. Η εκπαίδευση και η συνεχής επιμόρφωση των στελεχών διοίκησης στις θέσεις δομής και λειτουργίας του αθλητισμού.

Ο χρονικός περιορισμός της θητείας των αθλητικών παραγόντων σε θέσεις διοίκησης των ενώσεων και ομοσπονδιών. Ο έλεγχος των οικονομικών όλων των εμπλεκόμενων στον αθλητισμό, παραγόντων, διαιτητών, αθλητών, πολιτικών και κομματικών στελεχών διοίκησης των αθλητικών δραστηριοτήτων.

Ο επανασχεδιασμός της αθλητικής παιδείας στην εκπαίδευση, με βασική φιλοσοφία τη διαμόρφωση συλλογικής αθλητικής συνείδησης. Η κοινωνική διάσταση της βίας στον αθλητισμό δεν μπορεί να αποσυνδεθεί από τα γενικότερα προβλήματα που δημιουργεί η κρίση ως κοινωνικό - οικονομικό φαινόμενο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ellias, N. (1998), Αθλητισμός και ελεύθερος χρόνος στην εξέλιξη του πολιτισμού (μετ. Χειρδάρη και Κακαρούκα, επιμ. Π. Κυπριανός, Δρομέας, Αθήνα
2. Αυγερινός, Θ. (2007). Κοινωνιολογία του Αθλητισμού. University Studio Press. Θεσσαλονίκη.
- 3 Linsley, Paul (2006). Violence and Aggression in the Workplace. Radcliffe Publishing Ltd: United Kingdom.
4. Hogg, M. A., & Vaughan, G. M. (2010). *Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg.
5. Bourdieu P., (2002), *Η διάκριση*, εκδόσεις Πατάκης, Αθήνα.
6. Κωνσταντινάκος Π., *Στάσεις - Απόψεις κοινωνικών ομάδων για τη διαμόρφωση βίαιων καταστάσεων στον Αθλητισμό*, Πάντειος, 2011, Αθήνα.
7. Κωνσταντινάκος, Π., *Απόψεις δημοσιογράφων για τη σχέση της βίας στον αθλητισμό και το ρόλο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης*, Σπάρτη, 2010.

Ισότητα και ανισότητα στην ελληνική εκπαίδευση

Του Παντελή Κωνσταντινάκου*

Η φιλοσοφία της εκπαίδευσης αντανakλά την πολιτισμική διάσταση της ισότιμης μόρφωσης των πολιτών κάθε κοινωνίας, ανεξάρτητα από περιορισμούς και ανισότητες οποιασδήποτε μορφής και προέλευσης.

Στα σχολεία μέσω της εκπαίδευσης διαμορφώνεται η αγωγή των νέων η οποία αποβλέπει αφ' ενός στην ανάπτυξη των σωματικών, πνευματικών και ηθικών δυνάμεών τους και αφ' ετέρου στην καλλιέργεια αισθήματος σεβασμού προς τον άνθρωπο, τα επιτεύγματα και τα δικαιώματά του.

Ετσι λοιπόν η εκπαίδευση είναι συνδεδεμένη με τις δομές και λειτουργίες της κοινωνίας, γι' αυτό θα πρέπει να αναζητούνται οι μεταξύ τους αναγκαίες συνθήκες ισορροπίας (Φραγκουδάκη, 1985). Η θέση που θα αποκτήσει κάθε νέος/α στην κοινωνική πυραμίδα, είναι αποτέλεσμα όχι μόνο της καταγωγής τους αλλά κυρίως της μορφωτικής-πολιτισμικής τους εξέλιξης.

Γιατί η εκπαίδευση, ως κοινωνικοποιητικός θεσμός, διαμεσολαβεί στη μετάδοση κωδίκων επικοινωνίας και συμπεριφοράς στις νεότερες γενιές, διαμορφώνοντας συγχρόνως το μέσο με το οποίο η κοινωνία τούς ελέγχει (Παπαδημητρίου, 1996). Σίγουρα, η εκπαίδευση είναι μια ενέργεια της ίδιας της κοινωνίας καθώς οι σκοποί και οι στόχοι της πρώτης αντικατοπτρίζουν ανάλογους σκοπούς και στόχους της δεύτερης.

Σε μεγάλο βαθμό οι σκοποί της καθορίζονται από τις κοινωνικές, πολιτικές και ιδεολογικές δυναμικές, με αποτέλεσμα η εκπαίδευση να καλείται να υπηρετήσει την αναπαραγωγή και τη διατήρηση της σταθερότητας των κοινωνικών σχέσεων κυριαρχίας που υπάρχουν (Heinecke, μετ. Κακαλέτρης, 1989).

Μέσα λοιπόν από ένα σύστημα πολιτικά και οικονομικά ελεγχόμενο στον χώρο της εκπαίδευσης, μπορεί να οριοθετηθούν οι όροι και οι τρόποι της «σχολικής και πολιτισμικής αριστείας των εκλεκτών της» (Bourdieu, Passeron, μετ. Παναγιωτόπουλος, 1996). Στην εκπαίδευση πρέπει να παρέχονται όλα τα αναγκαία εφόδια στους μαθητές/τριες και να αντιμετωπίζονται «ισότιμα», χωρίς διακρίσεις από την καταγωγή, τη φυλή, το φύλο και την πολιτισμική τους αναφορά.

Το αγαθό της «ασοτιμίας» όπως δείχνουν οι μελέτες ακόμη και σήμερα φαντάζει ουτοπία, αφού για ένα μεγάλο ποσοστό παιδιών η περιθωριοποίηση και η εγκατάλειψη του σχολείου λόγω κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων είναι ακόμα σημαντικό πρόβλημα στην πατρίδα μας (Κάτσικας, 2013). Η ελληνική οικογένεια, ανεξαρτήτως κοινωνικού στρώματος, προσπαθεί να δώσει εκπαιδευτικό προσανατολισμό στα παιδιά της, αφ' ενός για να εκπληρώσει δικές της χαμένες προσδοκίες και αφ' ετέρου γιατί καταλαβαίνει ότι το επίπεδο μόρφωσης είναι βασικός παράγοντας επαγγελματικής και κοινωνικής προόδου (Παπαμιχαήλ, 1987).

Χρέος της πολιτείας και του σχολείου είναι να αναβαθμίζει με το αναγκαίο πολιτισμικό κεφάλαιο όλους τους νέους, μέσω του οποίου θα μπορούν να εξισορροπούν ενδογενείς και εξωγενείς πιέσεις, οι οποίες μεγεθύνουν σ' αυτούς τις ανισότητες της στρωματικής προέλευσής τους, με αποτέλεσμα τη σχολική και κοινωνική αποτυχία (Παπαδημητρίου, 1996).

Πώς όμως μπορεί να γίνει αυτή η ισορροπία, ποιος έχει την ευθύνη διαμόρφωσής της, γιατί δεν αναζητούνται οι αιτίες και οι παράγοντες που αποτρέπουν αυτό το αποτέλεσμα, είναι λίγα από τα βασικά ερωτήματα που ζητούν θεσμικές απαντήσεις.

Οι συνεχείς μεταρρυθμίσεις στο ελληνικό σχολείο από τη Μεταπολίτευση έως σήμερα δεν έδωσαν λύσεις, γιατί πάντα εστίαζαν στα προγράμματα και στο περιεχόμενο της εκπαίδευσης, αφήνοντας αμέτοχο το «ανθρώπινο κεφάλαιο» της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η αναφορά στην αξιολόγηση ως η «λύση» στο πρόβλημα της εκπαίδευσης, αν και αναγκαίος διττός μηχανισμός της μορφωτικής λειτουργίας, θα πρέπει να προσαρμοστεί στις υπάρχουσες κοινωνικές ανισότητες και όχι να χρησιμοποιείται για τη διατήρηση και αναπαραγωγή αυτών.

Το σχολείο πρέπει να αποτελέσει τον χώρο καλλιέργειας της δημιουργικής πολιτισμικής αναφοράς για τη νέα γενιά, έτσι ώστε με τα αναγκαία εφόδια, ισότιμα και δίκαια να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του μέλλοντος (Πατινιώτης, 2007).

Η ελληνική πολιτεία έχει υποχρέωση ειδικότερα σε περιόδους κοινωνικής και οικονομικής κρίσης να στηρίζει τους «μειονεκτούντες», αφού το «μορφωτικό τους κεφάλαιο» δεν επαρκεί για μια ισότιμη και δίκαιη συμμετοχή στο πλαίσιο της εκπαίδευσης και της αγωγής.

Οι διαστάσεις του αθλητισμού και η κρίση

Του Παντελή Κωνσταντινάκου*

Προσεγγίζοντας διαχρονικά την κοινωνικο-οικονομική διάσταση του Αθλητισμού, μπορούμε να διαπιστώσουμε την εξέλιξη, τις εγγενείς και δομικές αδυναμίες του, τη σχέση του με την κρίση και την προοπτική του.

Ως πρώτη διαπίστωση καταγράφεται η αλματώδης ανάπτυξη που είχαν μεταπολιτευτικά όλες οι κατηγορίες των αθλητικών δραστηριοτήτων και η κοινωνικο-οικονομική σχέση τους, τόσο στον μαζικό, σχολικό όσο και στον σωματειακό αθλητισμό.

Αυτό οφείλετε κυρίως στην πολιτική αλλαγή του 1981 με την προσπάθεια αναδιάρθρωσης του ελληνικού αθλητισμού, χωρίς όμως επιστημονική στρατηγική, με συνέπεια την αλόγιστη αύξησή του χωρίς άμεση σχέση με την κοινωνική πραγματικότητα.

Την ίδια περίοδο, στο πλαίσιο μιας ιδεολογικής πλατφόρμας από το υπουργείο Νέας Γενιάς, ξεκίνησαν τα προγράμματα του μαζικού αθλητισμού που αφορούσαν τη δωρεάν άθληση όλων των κοινωνικών ομάδων.

Η δεύτερη διαπίστωση αφορά τον πολιτικό έλεγχο και την κομματική εκμετάλλευση κάθε μορφής αθλητικής δραστηριότητας, στο επίπεδο της διοίκησης/παραγόντων αλλά και των αθλουμένων, μέσω των χρηματοδοτήσεων/χορηγιών από τον ΟΠΑΠ.

Παράλληλα δημιουργούνται αλόγιστες αθλητικές υποδομές στο πλαίσιο της αύξησης του μαζικού, σχολικού και σωματειακού αθλητισμού, αλλά και λόγω της απόφασης για διεκδίκηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 1996, και της ειλημμένης υποχρέωσης της διοργάνωσης των αντίστοιχων του 2004.

Η τρίτη διαπίστωση αναφέρεται στην πολιτική συγκάλυψη κρουσμάτων διαφθοράς, ντόπινγκ και άλλων αρνητικών φαινομένων που σημάδεψαν τον ελληνικό αθλητισμό σε όλα τα επίπεδα, αγωνιστικά, παραγοντικά, συλλόγων και θεσμικών οργάνων. Τελευταία διαπίστωση είναι η διαχρονική έλλειψη οργανωτικής και διαχειριστικής συνέχειας της πολιτικής για τον Αθλητισμό.

Τα παραπάνω δημιούργησαν μια στρεβλή και σαθρή ανάπτυξη στον ελληνικό αθλητισμό, η οποία με την ανοχή των ΜΜΕ και λόγω της συνεχούς κρατικής χρηματοδότησης προς όλες τις κατευθύνσεις παρέτεινε την «κατάρρευση» του. Βασικοί λόγοι της παραπαίουσας κατάστασης του μαζικού και σωματειακού αθλητισμού ήταν: η αλόγιστη χρηματοδότηση με έλλειψη ελέγχου και αξιολόγησης, ο αθέμιτος ανταγωνισμός, η αδιαφορία στην αδιαφάνεια-διαφθορά στο επίπεδο των ομοσπονδιών, ενώσεων-σωματείων καθώς και στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Η προσπάθεια συγκάλυψης των πραγματικών αιτιών και η σύνδεση του φαινομένου με την κρίση δεν αλλάζει το αποτέλεσμα της πολιτικής αδυναμίας για τη διαχείριση του κρατικοδίαιτου αθλητισμού, ως αποτέλεσμα της παραγοντοποίησης-κομματικοποίησης.

Η κρίση ως ένα πολυπαραγοντικό κοινωνικο-οικονομικό φαινόμενο επηρεάζει αρνητικά τις καθημερινές δραστηριότητες των ανθρώπων, όπως εργασία, ψυχαγωγία, αθλητισμό κ.ά., κυρίως των μεσαίων και κατώτερων στρωμάτων.

Η επερχόμενη «κατάρρευση» του αθλητικού οικοδομήματος, όπως αυτό δομήθηκε, ήδη έχει σοβαρές συνέπειες στην άσκηση και άθληση των πολιτών που αποκόβονται από το κοινωνικό αγαθό της φυσικής δραστηριότητας.

Ο ελληνικός αθλητισμός πρέπει να επανασχεδιαστεί στη βάση της αναγκαίας εθελοντικής συμμετοχής, μέσω της σωστής ενημέρωσης και της διαμόρφωσης εθνικής αθλητικής πολιτικής.

Το σχολείο πρέπει να γίνει ο χώρος αθλητικής διαπαιδαγώγησης της νέας γενιάς, όπου η συμμετοχή στις φυσικές δραστηριότητες να είναι καθημερινή βιωματική τους ανάγκη.

Η πολιτεία και η τοπική αυτοδιοίκηση να κάνουν πράξη το δικαίωμα του πολίτη στον αθλητισμό, παρέχοντας υποδομές, προσωπικό και χρηματοδότηση, με δυνατότητα συμμετοχής όλων, ανεξάρτητα από την ηλικία, τη μόρφωση, το φύλο, το επάγγελμα, τη σωματική δυνατότητα και την καταγωγή.

Είναι άμεση προτεραιότητα να εκτιμηθεί το κοινωνικό πρόβλημα της ανεργίας, κυρίως των νέων, αλλά και της νέας εργασιακής πραγματικότητας που διαμορφώνεται, έτσι ώστε να προωθηθεί ένας στρατηγικός σχεδιασμός υποστήριξης τους για συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες.

Ζητούμενο είναι, λοιπόν, ο επανασχεδιασμός του ελληνικού μαζικού και σωματειακού αθλητισμού στη βάση των σημερινών κοινωνικο/οικονομικών συνθηκών.